

DOBÝVANIE
LOŽISKA ŠTRKOPIESKOV
MIKUŠOVCE

ZÁMER ČINNOSTI

podľa zákona NR SR č. 24/2006 Z. z.
o posudzovaní vplyvov na životné prostredie

OBSAH

T E X T O V Á Č A S Ť

I.	ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI	.....	1
I.1.	Názov	.....	1
I.2.	Identifikačné číslo	.....	1
I.3.	Sídlo	.....	1
I.4.	Údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa	.....	1
I.5.	Údaje kontaktnej osoby, od ktorej možno dostať relevantné informácie o navrhovanej činnosti a miesto na konzultácie	.....	1
II.	ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI	.....	1
II.1.	Názov	.....	1
II.2.	Účel	.....	1
II.3.	Užívateľ	.....	1
II.4.	Charakter navrhovanej činnosti	.....	2
II.5.	Umiestnenie navrhovanej činnosti (kraj, okres, obec, katastrálne územie, parcelné číslo)	.....	2
II.6.	Prehľadná situácia umiestnenia navrhovanej činnosti	.....	2
II.7.	Termín začatia a skončenia výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti	.....	3
II.8.	Stručný popis technického a technologického riešenia	.....	3
II.9.	Zdôvodnenie potreby navrhovanej činnosti v danej lokalite (jej pozitíva a negatíva)	.....	4
II.10.	Celkové náklady	.....	6
II.11.	Dotknuté obce	.....	6
II.12.	Dotknutý samosprávny kraj	.....	6
II.13.	Dotknuté orgány	.....	7
II.14.	Povoľujúci orgán	.....	7
II.15.	Rezortný orgán	.....	7
II.16.	Druh požadovaného povolenia navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov	.....	7
II.17.	Vyjadrenie o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti presahujúcich štátne hranice	.....	7
III.	ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O SÚČASNOM STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA DOTKNUTÉHO ÚZEMIA	.....	7
III.1.	Charakteristika prírodného prostredia vrátane chránených území	.....	7
III.1.1.	Geomorfologické pomery, horninové prostredie a geologická charakteristika	.....	7
III.1.2.	Hydrogeologické pomery	.....	10
III.1.3.	Chránené vtáčie územia, chránené krajinné oblasti, územia európskeho významu, európska sústava chránených území	.....	10
III.1.4.	Národné parky, chránené vodohospodárske oblasti. Chránené územia a ochranné pásma	.....	11
III.2.	Krajina, krajinný obraz, stabilita, ochrana, scenéria	.....	11
III.3.	Obyvateľstvo, jeho aktivity, infraštruktúra, kultúrohistorické hodnoty územia	.....	13
III.3.1.	Obyvateľstvo a jeho aktivity	.....	14
III.3.2.	Infraštruktúra	.....	15
III.3.3.	Kultúrohistorické hodnoty územia	.....	15
III.4.	Súčasný stav kvality životného prostredia vrátane zdravia	.....	15
III.4.1.	Horninové prostredie	.....	15
III.4.2.	Ovzdušie	.....	16
III.4.3.	Voda	.....	16
III.4.4.	Pôda	.....	16
III.4.5.	Fauna, flóra a vegetácia	.....	18
III.4.6.	Hluk a vibrácie	.....	18
III.4.7.	Zdroje žiarenia a iné fyzikálne polia	.....	19
III.4.8.	Kvalita života, životného prostredia vrátane zdravia	.....	19

IV.	ZÁKLADNÉ ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA A O MOŽNOSTIACH OPATRENÍ NA ICH ZMIERNENIE	.....	20
IV.1.	Požiadavky na vstupy	.....	20
	IV.1.1 Pôda	.....	20
	IV.1.2 Voda	.....	20
	IV.1.3 Ostatné surovinové a energetické zdroje	.....	20
	IV.1.4 Dopravná a iná infraštruktúra	.....	21
	IV.1.5 Nároky na pracovné sily	.....	21
	IV.1.6 Nároky na zastavané územie a iné nároky	.....	21
IV.2.	Údaje o výstupoch	.....	21
	IV.2.1 Zdroje znečistenia ovzdušia	.....	21
	IV.2.1.1 Hlavné líniové zdroje znečistenie ovzdušia	.....	22
	IV.2.1.2 Hlavné plošné zdroje znečistenia ovzdušia	.....	22
	IV.2.2 Odpadové vody	.....	23
	IV.2.3 Odpadové hospodárstvo	.....	23
	IV.2.4 Zdroje hluku, vibrácií, žiarenia, tepla a zápachu	.....	24
	IV.2.5 Významné terénne úpravy a zásahy do krajiny	.....	25
	IV.2.6 Iné očakávané vplyvy, vyvolané investície	.....	25
IV.3.	Údaje o predpokladaných priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie	.....	25
	IV.3.1 Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy	.....	25
	IV.3.2 Vplyvy na vodné pomery	.....	26
	IV.3.3 Vplyvy na pôdu	.....	26
	IV.3.4 Vplyvy na klimatické pomery	.....	27
	IV.3.5 Vplyvy na kvalitu ovzdušia	.....	27
	IV.3.6 Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy	.....	28
	IV.3.7 Vplyvy na krajinnú štruktúru	.....	29
	IV.3.8 Vplyvy na urbánny komplex a využívanie zeme	.....	29
	IV.3.9 Vplyvy na archeologické náleziská, paleontologické náleziská a významné geologické lokality	.....	29
	IV.3.10 Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky a kultúrne hodnoty nemotnej povahy	.....	30
	IV.3.11 Vplyvy na priemyselnú, lesnú a poľnohospodársku výrobu	.....	30
	IV.3.12 Vplyvy na služby, rekreáciu a cestovný ruch	.....	30
	IV.3.13 Vplyvy na dopravu	.....	30
IV.4.	Hodnotenie zdravotných rizík	.....	31
IV.5.	Údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na chránené územia	.....	31
IV.6.	Posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a časového priebehu pôsobenia	.....	32
IV.7.	Predpokladané vplyvy presahujúce štátne hranice	.....	33
IV.8.	Vyvolané súvislosti, ktoré môžu spôsobiť vplyvy s prihliadnutím na súčasný stav životného prostredia v dotknutom území	.....	33
IV.9.	Ďalšie možné riziká spojené s realizáciou navrhovanej činnosti	.....	33
IV.10.	Opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov jednotlivých variantov navrhovanej činnosti na životné prostredie	.....	33
	IV.10.1 Územno-plánovacie opatrenia	.....	34
	IV.10.2 Opatrenia pre životné prostredie	.....	34
	IV.10.3 Technické opatrenia	.....	34
	IV.10.4 Technologické opatrenia	.....	35
	IV.10.5 Organizačné a prevádzkové opatrenia	.....	35
IV.10.6.	Iné opatrenia	.....	36
IV.11.	Posúdenie očakávaného vývoja územia, ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala	.....	36
IV.12.	Posúdenie súladu navrhovanej činnosti s platnou územnoplánovacou dokumentáciou a ďalšími relevantnými strategickými dokumentmi	.....	37
IV.13.	Ďalší postup hodnotenia vplyvov s uvedením najzávažnejších okruhov problémov	.....	37
V.	POROVNANIE VARIANTOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A NÁVRH OPTIMÁLNEHO VARIANTU	.....	38
V.1.	Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu	.....	38
V.2.	Výber optimálneho variantu alebo stanovenie poradia vhodnosti pre posudzované varianty	.....	39
V.3.	Zdôvodnenie návrhu optimálneho variantu	.....	39

VI. MAPOVÁ A INÁ OBRAZOVÁ DOKUMENTÁCIA	.....	40
VII. DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE K ZÁMERU	.....	40
VII.1. Zoznam textovej a grafickej dokumentácie, ktorá sa vypracovala pre zámer a zoznam hlavných použitých materiálov	.....	40
VII.2. Zoznam vyjadrení a stanovísk vyžiadaných k navrhovanej činnosti pred vypracovaním zámeru	.....	41
VII.3. Ďalšie doplňujúce informácie o doterajšom postupe prípravy navrhovanej činnosti a posudzovaní jej predpokladaných vplyvov na životné prostredie	.....	41
VIII. MIESTO A DÁTUM VYPRACOVANIA ZÁMERU	.....	42
IX. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV	.....	42
IX.1. Spracovateľ zámeru	.....	42
IX.2. Potvrdenie správnosti údajov podpisom (pečiatkou) spracovateľa zámeru a podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa	.....	42

D O K L A D O V Á   Č A S Ť

1. Vyjadrenie Okresného úradu Lučenec, Odbor starostlivosti o životné prostredie, o upustení od požiadavky variantného riešenia navrhovanej činnosti, podľa § 22, ods. 6 zákona č..24/2006 Z. z., č. j. OU-LC-OSZP-2018/000573-1 zo dňa 18. 01. 2018.

G R A F I C K Á   Č A S Ť

- č. 1 • Výrez základnej mapy - prehľadná poloha ložiska v širších súvislostiach, M 1 : 25 000
- č. 2 • Výrez katastrálnej mapy - prehľadná situácia parciel dotknutých zámerom
- č. 3 • Orientačné situovanie ťažobných jám - kaziet
- č. 4 • Geologická stavba širšieho okolia
- č. 5 • Významné geologické lokality v širšom okolí
- č. 6 • Hydrogeologické pomery
- č. 7 • Územná ochrana prírody a krajiny v širšom okolí
- č. 8 • Krajinnoeologické komplexy
- č. 9 • Územný systém ekologickej stability v širšom okolí
- č. 10 • Územný priemet ekologicky významných území a vybraných prírodných zdrojov
- č. 11 • Rozmiestnenie priemyslu v širšom okolí
- č. 12 • Pôdy v širšom okolí
- č. 13 • Potenciálna prirodzená vegetácia
- č. 14 • Dopravné trasy zo štrkoviska Mikušovce

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI

I.1. Názov

J.V.&T., s.r.o.

I.2. Identifikačné číslo

IČO: 36 049 701

Spoločnosť J.V.&T., s.r.o. je zapísaná v Obchodnom registri Slovenskej republiky na Okresnom súde v Banskej Bystrici - oddiel: Sro, vložka číslo: 7249/S.

I.3. Sídlo

Mikušovce 13, 984 01 Lučenec, Slovenská republika

I.4. Údaje oprávnených zástupcov obstarávateľa

meno, priezvisko: Ing. Vladimír Sýkora - konateľ
adresa: T. Vansovej 4986/7, 984 01 Lučenec
e-mail: vladosykor@gmail.com
Konanie
menom spoločnosti: Spoločnosť zastupuje a za ňu podpisuje konateľ samostatne.

I.5. Údaje kontaktnej osoby, od ktorej možno dostať relevantné informácie o navrhovanej činnosti a miesto na konzultácie

meno, priezvisko: Ing. Tibor Turčan
adresa: Športová 2, 040 01 Košice
telefónne číslo: 055/6437676, 0905 502 359
e-mail: banska_agentura@netkosice.sk

II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

II.1. Názov

DOBÝVANIE LOŽISKA ŠTRKOPIESKOV MIKUŠOVCE

II.2. Účel

Účelom je ťažba a úprava štrkopieskov pre stavebné účely.

Cieľom zámeru je **zabezpečenie ťažby na ložisku štrkopieskov Mikušovce**, ktoré sa nachádza cca 1,5 km južne od obce Mikušovce resp. cca 1,5 km severne od obce Rapovce a cca 300 m od štátnej cesty II. triedy 594 (II/594).

Dobývanie ložiska nevyhradeného nerastu - štrkopiesku bude riešené **formou činnosti vykonávanej banským spôsobom** podľa Plánu využívania na roky 2019 - 2028. Použitelnosť výrobkov a očakávaný dopyt v spojitosti s rozvojom infraštruktúry reálne predpokladá objem ročnej ťažby suroviny v nasledujúcom období na úrovni do 50 000 t/rok.

II.3. Užívateľ

Užívateľom bude navrhovateľ.

II.4. Charakter navrhovanej činnosti (nová činnosť, zmena činnosti a podobne)

Z hľadiska historickej prítomnosti ťažby štrkopieskov v blízkom okolí Lučenca a povodí rieky Ipeľ v širšom kontexte možno uviesť, že ťažba tejto stavebnej suroviny siaha na koniec 19. storočia.

Navrhovateľ J.V.&T., s.r.o., vlastník časti pozemkov a nájomca časti pozemkov, predkladá **objem ťažby do 50.000 ton za rok pre posúdenie zámeru z celkovej plochy 9,99 ha**, vstupy dosahujú hodnoty pre ZISŤOVACIE KONANIE o posudzovaní navrhovanej činnosti v zmysle zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie - ako vyplýva z prílohy č. 8:

ZOZNAM NAVRHOVANÝCH ČINNOSTÍ PODLIEHAJÚCICH POSUDZOVANIU ICH VPLYVU NA ŽP:

1. Ťažobný priemysel		Rezortný orgán: Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky	
Položka číslo	Činnosť, objekty a zariadenia	P r a h o v é h o d n o t y	
		Časť A (povinné hodnotenie)	Časť B (zistovacie konanie)
11.	Lomy a povrchová ťažba a úprava kameňa, ťažba štrkopiesku a piesku	od 200 000 t/rok alebo od 10 ha záberu plochy	od 100 000 t/rok do 200 000 t/rok alebo od 5 ha do 10 ha záberu plochy

V rámci predkladaného zámeru navrhovanej činnosti je posúdený 0 variant, tzn. keby sa navrhovaná činnosť nerealizovala a realizačný variant, keďže podľa ustanovení § 22 ods. 6 zákona navrhovateľ požiadal príslušný orgán o upustenie od požiadavky variantného riešenia navrhovanej činnosti, pričom príslušný úrad upustil od požiadavky variantného riešenia navrhovanej činnosti (list Okresného úradu Lučenec, Odbor starostlivosti o životné prostredie, č. j. OU-LC-OSZP-2018/000573-1 zo dňa 18. 01. 2018.).

II.5. Umiestnenie navrhovanej činnosti (kraj, okres, obec, katastrálne územie, parcelné číslo)

Zájmové územie sa nachádza v južnej časti katastra obce Mikušovce, medzi obcami Mikušovce a Rapovce, mimo súčasných hraníc ich zastavaného územia. Od najbližších obytných zón je vzdialené približne 1 100 - 1 200 m.

Ložisko štrkopieskov sa nachádza a činnosť sa bude vykonávať v Banskobystrickom kraji (BC 6), okrese Lučenec (606), obci Mikušovce (580309).

Zámer pre ťažbu je situovaný v katastrálnom území obce Mikušovce (833797), na parcelách registra KN-C:

- novovytvorené parcely - 2226/1 (s výmerou 4 138 m²), 2227/1 (5 294 m²), 2228/4 (1 896 m²), 2228/3 (5 729 m²), 2228/1 (1 931 m²), 2229/2 (s výmerou 20 548 m²), 2221/2 (21 532 m²), 2222/3 (38 928 m²),

podľa geometrického plánu č. 36033481-169/2017, **celkom s výmerou 99 996 m²**, druh pozemkov "orná pôda", s predpokladom pre trvalé vyňatie, situácia je zrejmá z výrezu katastrálnej mapy s vyznačením hraníc parciel pre činnosť vykonávanú banským spôsobom - (grafická príloha č. 2).

Komunikačne je ložisko prístupné zo štátnej cesty II. triedy 594 (začína na južnom okraji Lučenca, pokračuje k obci Rapovce, prechádza obcou Kalonda a smeruje na hraničný priechod s Maďarskom, kde sa končí. V súčasnosti je z časti prístupné taktiež pol'nou cestou z Mikušoviec.

II.6. Prehľadná situácia umiestnenia navrhovanej činnosti

Prehľadná poloha umiestnenia ťažobnej lokality je zrejmá z výrezu základnej mapy v mierke 1 : 25 000 (grafická príloha č. 1).

II.7. Termín začatia a skončenia výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti

Predpokladaný časový priebeh prípravy a realizácie zámeru je nasledujúci:

Posudzovanie vplyvov na životné prostredie	01/2018 - 03/2018
Územné konanie	04 - 05/2018
Konanie pre vyňatie z poľnohospodárskeho pôdneho fondu	05 - 06/2018
Plán využívania - povoloacie konanie pre ťažbu	07 - 08/2018
Realizácia skrývky humusového horizontu poľnohospodárskej pôdy	09 - 12/2018
Začiatok ťažby	2019
Trvanie povrchovej ťažby (predpoklad)	2019 - 2028
Rekultivačné práce postupne etapovite, konečná fáza (predpoklad)	2029 - 2030

II.8. Stručný popis technického a technologického riešenia

Surovinou pre ťažbu na ložisku je štrkopiesok, ktorý bude ťažený dobývacou metódou povrchového dobývania. Predpokladaná ťažba bude realizovaná na vymedzenom území tak, že nebude zasahovať na okolité resp. priľahlé pozemky. Určená záujmová plocha v navrhovanom variante zaberá 9,9996 ha.

Rozsah navrhovanej činnosti

- návrh na dobývané množstvá - do 50 000 ton štrkopiesku za rok.

Ťažba na ložisku bude zabezpečovaná bežne používanou dobývacou metódou - povrchovým strojným dobývaním bez použitia trhacích prác pri rozpojovaní hornín, nakoľko v tomto území budú dobývané štrky a štrkopiesky, t. j. rozpojiteľné zeminy. Spôsob vedenia dobývacích prác bude závisieť od geologických, hydrogeologických a bansko-technických podmienok, ako aj od technických parametrov ťažobnej techniky.

Postup na jednotlivých pracovných činnostiach bude mať svoju technologickú postupnosť:

- na ploche vyňatej poľnohospodárskej pôdy sa vykoná **skrývka humusového horizontu** priebežne v potrebnom rozsahu resp. v dostatočnom predstihu pred vlastnou skrývkou buldozér, príp. kolesovým nakladačom na potrebnú vzdialenosť do pozdĺžneho valu, následne bude vyvázaná na rozprestretie na iných pozemkoch, prípadne zúrodnenie menej úrodných pôd (v súlade podmienkami bilancie skrývky humusového horizontu poľnohospodárskej pôdy) tak, aby nedošlo k znehodnoteniu kvalitatívnych vlastností poľnohospodárskej pôdy. V prípade potreby bude skrývka humusového horizontu poľnohospodárskej pôdy na určitý čas uložená na depóniu (skládku), kde bude zabezpečená jej ochrana pred znehodnotením,
- následne budú realizované **skrývkové práce**, a to zhrnutím **nadložných pokryvných hornín**, tvorených kvartérnymi sedimentami, ktoré dosahujú mocnosť 1,5 - 2,5 m, v terénnych depresiách aj viac. Skrývkové práce nadložnej vrstvy musia byť vedené tak, aby nedochádzalo zbytočnému znečisťovaniu ložiska, práce je potrebné viesť v dostatočnom predstihu pred vlastnými ťažobnými prácami, pre zaistenie čistoty ťaženej suroviny. Spodná hranica skrývky nadložnej vrstvy sa zhoduje približne s ustálenou hladinou spodnej vody. Pri vykonávaní skrývkových prác je najvýhodnejšie používať buldozéry na pásovom podvozku (napr. T 130, DZ 42). Z hľadiska časového aj kvalitatívneho je potrebné dodržať zásadu predstihu vykonávaných skrývkových prác pred vlastnou ťažbou. Materiál pochádzajúci zo skrývky nadložnej vrstvy bude dočasne ukladaný na depóniu, neskôr bude ukladaný späť do vyťažených priestorov, ktoré vzniknú po ťažbe štrkopieskov. Postup na jednotlivých skrývkových rezoch bude sledovať skutočné bansko-geologické podmienky uloženia vhodnej suroviny, zároveň je pri realizácii prípravných prác potrebné dosiahnuť, aby skrývkové rezy boli plynule napojené a nadväzovali na okolitý terén,
- **ťažobné práce** sa budú vykonávať ťažobnými mechanizmami s podkopovou lyžicou DH 411, DH 421, v menšej miere rýpadlami typu UDS, ťažba bude vykonávaná priamo z brehu spätným ústupovým spôsobom v tzv. kazetách (ťažobných jamách) s rozmermi cca šírka 50 až 100 m x dĺžka 150 až 250 m. Pritom výška rezu nesmie presahovať výškový dosah dobývacieho stroja. Pri ťažobných prácach musí byť dodržiavaná zásada, že po obvode ťažobného priestoru bude ponechávaný neťažený pruh (ochranný pilier) štrkopieskov so šírkou cca 5 m, aby nedochádzalo k samovoľnému zosúvaniu brehov vplyvom kolísania hladiny vody mimo

územia odňatého z poľnohospodárskeho pôdneho fondu resp. priľahlých parciel. Výška (hĺbka) ťažobných rezov dosiahne maximálne 6 m (podľa uloženia podložja a konkrétnych bansko-geologických podmienok), preto z vyhlášky Slovenského banského úradu č. 29/1988 Zb. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a bezpečnosti prevádzky pri banskej činnosti a činnosti vykonávanej banským spôsobom na povrchu nevyplýva povinnosť určiť ich sklon. Z doterajších skúseností sa tento sklon pod hladinou vody stabilizuje na cca 32° - 38°. Je potrebné dodržať zásadu nepodkopávania brehov, aby nedošlo k samovoľným zosunom,

- štrkopiesky budú ťažené priamo z ich prirodzeného uloženia - bez primárneho rozpojovania, ako rozpojiteľné zeminy bagrovaním. Vyťažené štrkopiesky budú nakladané priamo na nákladné autá a odvážané na **spracovanie na triediacej linke**, umiestnenej v severozápadnej časti ťažobného územia (maximalizovať vzdialenosť od chráneného areálu Volavčia kolónia). Doprava vyťaženého štrkopiesku do triediacej linky sa bude vykonávať nákladnými autami typu Tatra 815, Tatra 148 resp. autami bežne používanými v súčasnej doprave stavebných materiálov. Vyťažené štrkopiesky sa budú upravovať na triediacej linke, pozostávajúcej z násypky, vibračného triediča, rotačného triediča, dehydrátora a dopravných a vynášacích pásov. Voda pre triediacu linku bude čerpaná z najbližšej ťažobnej jamy. Kaly, pozostávajúce z odplavených jemných častí suroviny budú v závislosti na ich skutočnom obsahu odvádzané späť do vyťaženého priestoru (do sedimentačnej časti zriadenej v oddelenom priestore ťažobnej jamy). Po usadení kalov budú vody znova používané pre potreby prevádzkovania triediacej linky. Triediacou linkou je zámer spracovať celé množstvo vyťaženej suroviny. Podľa doterajších poznatkov o ložisku je **zámer vyrábať frakcie - 0/4, 8/16, 0/22, 16/32, 32/63**. Vytriedené frakcie budú priamo odvážané k spotrebiteľovi. Technológia úpravy bude prispôbená požiadavke optimálne a racionálne využiť všetky suroviny ložiska. Všetok materiál, ktorý sa v ťažobni vyťaží, je možné použiť resp. spotrebovať, nedude vznikať odpad (úložisko),
- expedícia štrkopiesku zákazníkom bude zabezpečovaná sezónne, mimo zimných mesiacov (december - marec, resp. podľa klimatických podmienok).

II.9. Zdôvodnenie potreby navrhovanej činnosti v danej lokalite (jej pozitíva a negatíva)

Dôvodom umiestnenia ťažby štrkopieskov v predmetnej lokalite je hlavne kvalita štrkopieskov, ich úložné pomery, ktoré dovoľujú nenáročnú ťažbu, a keďže ide o nevyhradený nerast, tak aj vlastníctvo uvedenej suroviny.

Zájumové územie je charakteristické výskytom - ložiskovým nahromadením štrkopieskov, ktoré sú overené doterajšou ťažbou. Možnosť povrchovej ťažby na ložisku a umiestnenie ťažobne je dané geologickým výskytom štrkopiesku ako nerastnej suroviny, vychádza z tvaru ložiskového telesa, morfológie okolitého terénu a realizovateľnosti mimo ochrannej hrádze rieky Ipeľ. Cieľom zámeru je ťažba a úprava štrkopieskov pre stavebné účely.

Navrhovaný zámer je zabezpečením povrchovej ťažby na ložisku štrkopieskov Mikušovce, kde s ohľadom na možnosti otvárkovej a dobývania ťažobného areálu a jeho následnú priebežnú rekultiváciu je postup dobývania jedinou možnou alternatívou, pre navrhovanú činnosť neexistuje iná technológia, v lokalite bude riešením ťažobných aktivít po bansko-technickej stránke a podmienok bezpečnosti.

Zámer je umiestnený v dostatočnej vzdialenosti (minimálne 1 100 m) od obytných zón obcí Mikušovce a Rapovce. Z hľadiska vplyvu na obytnú zástavbu sa teda jedná o optimálnu polohu. Zájumové územie predstavuje svojím množstvom štrkopieskov, vhodnými technologickými vlastnosťami, optimálnou dopravnou vzdialenosťou a bezproblémovou dopravnou prístupnosťou veľmi zaujímavý zdroj pre ťažbu materiálu pre stavebné účely.

Pozitíva - silné stránky zámeru

- navrhovateľ analýzou vplyvov pri spracovaní zámeru nepredpokladá výstupy, ktoré by negatívne vplývali na životné prostredie, zdravotný stav a kvalitu života obyvateľstva obce Mikušovce resp. obyvateľstva v širšom okolí, zistené dopady sú málo významné a sú lokálneho charakteru,
- dlhodobý zdroj prírodnej suroviny pre stavebný priemysel,
- činnosť významne nezaťažuje hlukové a imisné pomery dotknutých obcí Mikušovce a Rapovce a ich najbližších obytných zón,

- činnosť nemá negatívny vplyv na množstvo a kvalitu podzemnej vody,
- technológia pre povrchovú ťažobňu vytvára možnosti plynulej rekulivácie,
- sociálne - ekonomické súvislosti banskej činnosti spojené so zamestnanosťou ľudských zdrojov z okolitých obcí a s odvodmi daní do obecného rozpočtu,

Negatíva - slabé stránky zámeru

- ložiskové a ťažobné územie sa nachádza v blízkosti maloplošného chráneného územia - Chráneného areálu Volavčia kolónia, nespadá do jeho ochranného pásma,
- ložiskové a ťažobné územie sa nachádza v chránenom vtáčom území Poiplie, avšak na základe odborných stanovísk sa terajšia ťažba štrkopieskov a vybudovanie cesty pre komunikačno-manipulačný priestor k ložisku štrkopieskov Mikušovce nepovažuje za zásah do územia, ktorý môže spôsobiť podstatné zmeny v biologickej rozmanitosti, štruktúre a vo funkcii ekosystémov CHVÚ Poiplie a teda nebude mať významný dopad na predmet ochrany CHVÚ Poiplie,
- doprava z lomu bude prechádzať zastavanými územiami obcí s veľmi malým prírastkom resp. ovplyvnením hlukovej situácie a pohody života, nepredpokladá sa dopad na plynulosť cestnej dopravy po dotknutých komunikáciách, ani dopady na zdravie obyvateľstva,
- nevratné zmeny kvantitivy horninového masívu a tvaru reliéfu,
- záber plochy, na ktorej sa pôvodne vyskytoval lesný porast, po ukončení činnosti bude možné zabráť pôdu prinavrátiť pôvodnej funkcii rekultiváciou,
- záber plochy na ložisku štrkopieskov bude na úkor plôch ornej pôdy, štruktúru pôdy to však podstatne neovplyvní, nakoľko v katastrálnom území Mikušovce je podiel poľnohospodárskych pôd až 84 % z celej rozlohy katastra, celkový zámer do 10 ha bude na úkor celkovej plochy 418,7 ha poľnohospodárskych pôd v katastrálnom území Mikušovce.

Súvislosť s inými činnosťami (jestvujúcimi, prípadne plánovanými) - kumulácia vplyvov

Navrhovaný zámer nemá súvislosť s inými ťažobnými činnosťami v okolí a kumulácia vplyvov sa preto v tejto činnosti nepredpokladá.

V Chránenom vtáčom území Poiplie bolo od jeho vyhlásenia realizovaných resp. je pripravovaných viacerých ťažobných činností, ktoré ho negatívne ovplyvňujú, predovšetkým zmenou trvalého trávneho porastu na iné využívanie - ložiská štrkopieskov Veľká nad Ipľom, Panické Dravce, likvidované Kalonda, Holiša. Svoj podiel vplyvu majú aj rôzne iné stavby. Chránené vtáčie územie Poiplie má výmeru 8 062,9 hektára, bez určenia limitov únosnosti zmien v Chránenom vtáčom území Poiplie nie je možná kvantifikácia kumulatívnych účinkov, následne predpokladať, že únosnosť činnosti sa blíži k hranici významnosti.

Zámer činnosti pre štrkovisko Mikušovce nemá nároky na zábery resp. zmeny trvalých trávnych porastov, ktoré by mohli mať negatívny vplyv na predmet ochrany Chráneného vtáčieho územia Poiplie a sú považované za zakázané činnosti podľa ustanovení vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 20/2008 Z. z., ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Poiplie.

Cieľom zámeru je zabezpečenie ťažby na doteraz neťaženej časti využívaného ložiska štrkopieskov Mikušovce, pre ktoré bolo vydané územné rozhodnutie (Obec Mikušovce č. 124/2012-Mi z 19. 10. 2012) a dobývanie ložiska nevyhradeného nerastu - štrkopiesku povolené pre Štrkopiesky Mikušovce s.r.o. (rozhodnutie Obvodného banského úradu Banská Bystrica, č. 585-1161/2013 z 3. 4. 2013) podľa Plánu využívania na roky 2013 - 2021 (existujúca ťažobňa podľa situácie v grafickej prílohe č. 1), existujúca ťažba nebola predmetom posudzovania vplyvov na životné prostredie.

Množstvo zásob a doba ich ťažby existujúcej ťažobne neboli v čase projektovej prípravy v roku 2012 reálne odhadnuté a v tomto období je zrejmé, že zámer ťažby podľa uvedených povolení bude vyčerpaný a ukončený v roku 2018, dôvodom je hlavne overenie skutočných bansko-geologických podmienok, podľa ktorých sa zistilo, že so vzdialenosťou od brehov Ipľa stúpa hrúbka skrývky a klesá hrúbka štrkopieskov, súčasne aj premenlivé charakteristiky kvality, hlavne celková hrúbka zahlinených medzivrstiev, čo sa prejavilo úbytkom ťažiteľných a využiteľných geologických zásob štrkopieskov.

Navrhovateľ J.V.&T., s.r.o. je vlastníkom časti pozemkov a nájomcom časti pozemkov, ktoré sú predmetom pripravovaného zámeru. Nakoľko ložisko nevyhradeného nerastu je súčasťou pozemku (podľa ustanovení § 7 zákona č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení neskorších predpisov), zámer zabezpečenia ťažby na ložisku štrkopieskov Mikušovce pripravuje a predkladá J.V.&T., s.r.o. (plocha pre zámer podľa grafickej prílohy č. 1).

Príprava zámeru (navrhovateľa J.V.&T., s.r.o.) nepredstavuje paralelnú ťažbu s terajšou (Štrkopiesky Mikušovce s.r.o.), ale rieši zabezpečenie povrchovej ťažby na doteraz neťaženej časti ložiska štrkopieskov.

Po ukončení ťažby v terajšom ťažobnom priestore (predklad 2018) bude plocha upravená podľa Plánu likvidácie vyťaženej časti ložiska štrkopieskov tak, ako bude odkonzultované so Štátnou ochranou prírody SR, Správa chránenej krajiny Cerová vrchovina a schválené po vyjadrení sa príslušných orgánov štátnej správy, hlavne starostlivosti o životné prostredie. V tomto období prípravy zámeru ťažby je predčasné riešiť Plán likvidácie, ktorý bude vypracovaný podľa konkrétneho stupňa vydobytia ložiska. Pre rekultivačné práce v terajšej ťažobni je zámer využiť materiál zo skrývkových prác (zhrnutých nadložných pokryvných hornín) v novootvorenej časti ložiska napr. na ukladanie späť do vyťažených priestorov, ktoré vznikli po ťažbe a na úpravu brehov ťažobných jám, aby boli plynule napojené a nadväzovali na okolitý terén. Pozitívne bude pôsobiť v priestoroch rekultivovanej časti ložiska vysádzanie drevín a vytvorenie prirodzenej kulisovej clony.

V priestore ložiska štrkopieskov Mikušovce je ťažobňa činná od roku 2013 doposiaľ (s predpokladom ukončenia v roku 2018), dobývanie ložiska nevyhradeného nerastu - štrkopiesku sa vykonáva podľa Plánu využívania, do ktorého boli zapracované všetky podmienky z územného rozhodnutia a povoľovacích konaní, charakter činnosti z doterajších sledovaní nevytvára škodliviny resp. nemá výstupy, ktoré by negatívne vplývali na životné prostredie, zdravotný stav a kvalitu života obyvateľstva obce Mikušovce resp. obyvateľstva v širšom okolí. Nastavené podmienky existujúcej ťažby možno teda považovať za využiteľné aj pre riešenie ťažby na doteraz neťaženej časti ložiska, ide použitie tej istej technológie ťažby, zapracované boli do predkladaného zámeru pre zisťovacie konanie.

Kumulácia vplyvu pripravovaného zámeru s vplyvom iných existujúcich alebo schválených činností nie je v zmysle vyššie uvedeného očakávaným vplyvom, nejedná sa o kumulatívny charakter vplyvov so sčítaním viacerých činností podľa ustanovenie § 18 ods. 4 zákona č. 24/2006 Z. z., nakoľko jedna činnosť - terajšia ťažba bude ukončená v jednom časovom horizonte (predpoklad 2018) a pripravovaný zámer bude riešiť plynulé zabezpečenie ťažby štrkopieskov v neťažených častiach ložiska v nasledujúcom časovom horizonte (predpoklad od roku 2019) - hľadisko posudzovania podľa § 29a písm. c) zákona - vplyvy v rôznych časových horizontoch.

V zmysle možností povrchovej ťažby na ložisku a umiestnenie ťažobne, ktoré je dané geologickým výskytom štrkopiesku ako nerastnej suroviny, podal navrhovateľ J.V.&T., s.r.o. podľa ustanovení § 22 ods. 6 zákona č. 24/2006 Z. z. žiadosť o upustenie od požiadavky variantného riešenia navrhovanej činnosti, pri navrhovanej činnosti nie sú reálne dve variantné riešenia.

II.10. Celkové náklady (orientačné)

Predbežný odhad nákladov vychádzala z predpokladaného spôsobu prípravy a dobývania a odhadu súčasných cien služieb a zariadení. Náklady na ťažbu predstavujú v orientačnom prepočte 3,00 – 4,00 EUR na 1 tonu suroviny.

II.11. Dotknuté obce

Obec Mikušovce, Obec Rapovce

II.12. Dotknutý samosprávny kraj

Banskobystrický samosprávny kraj

II.13. Dotknuté orgány

Dotknuté orgány štátnej správy sú:

- Okresný úrad Lučenec - Odbor starostlivosti o životné prostredie
- Okresný úrad Lučenec - Odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií
- Okresný úrad Lučenec - Pozemkový a lesný odbor
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Lučenci

II.14. Povoľujúci orgán

Pre územné konanie - vydanie rozhodnutia o využití územia bude povoľujúcim orgánom Obec Mikušovce.

Zámerom je činnosť vykonávaná banským spôsobom - dobývanie ložiska nevyhradeného nerastu vrátane úpravy a zušľachťovania nerastov vykonávaných v súvislosti s ich dobývaním, ktorú povoľuje obvodný banský úrad v súlade s ustanoveniami zákona SNR č. 51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušninách a štátnej banskej správe v znení neskorších zmien a doplnení.

Vzhľadom na konkrétne situovanie ložiska štrkopieskov Mikušovce bude povoľujúcim orgánom štátnej banskej správy Obvodný banský úrad v Banskej Bystrici.

II.15. Rezortný orgán

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky.

II.16. Druh požadovaného povolenia navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov

Pre povolenie nového využívania územia sa vyžaduje vydanie Rozhodnutia o využívaní územia podľa § 39b zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov.

Pre dobývanie ložiska nevyhradeného nerastu sa vyžaduje povolenie, ktoré vydáva Obvodný banský úrad podľa § 19 zákona SNR č. 51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušninách a o štátnej banskej správe v znení neskorších zmien a doplnení.

II.17. Vyjadrenie o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti presahujúcich štátne hranice

Činnosť je situovaná v južnej časti Stredného Slovenska vo vzdialenosti cca 6 km od hraníc s Maďarskom, vzhľadom na charakter posudzovanej činnosti, jej vplyvy na životné prostredie a zdravie obyvateľstva sa vplyvy presahujúce štátne hranice nepredpokladajú.

III. ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O SÚČASNOM STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA DOTKNUTÉHO ÚZEMIA

Záujmové územie ložiska nevyhradeného nerastu štrkopieskov Mikušovce sa nachádza cca 1,5 km južne od obce Mikušovce resp. cca 1,5 km severne od obce Rapovce. Celé predmetné územie je určené hranicami dotknutých parciel (grafická príloha č. 1 a č. 2).

III.1. Charakteristika prírodného prostredia vrátane chránených území

III.1.1 Geomorfologické pomery, horninové prostredie a geologická charakteristika

Podľa geomorfologického členenia územia SR patrí záujmové územie do geomorfologického celku Juhoslovenská kotlina, podcelok Jelšovská pahorkatina (jej východná časť).

V zmysle regionálneho geologického členenia západných Karpát je záujmové územie súčasťou Juhoslovenskej panvy, čiastkový celok Lučenecká kotlina.

Sedimenty mladého pleistocénu (wurm) Lučeneckej kotliny sú zastúpené fluviálnymi sedimentami dnovej výplne riečnych nív, sedimenty nízkej terasy Ipl'a nie sú v záujmovom území zastúpené. Najnižšiu pozíciu v dolinách riek zaberá zvodnené súvrstvie fluviálnych sedimentov dnovej akumulácie, vystupujúce v podloží holocénnych hlinito-piesčitých a ílovitých náplavov nív tokov (grafická príloha č. 4 - Geologická stavba širšieho okolia). Situácia širšieho okolia posudzovanej oblasti s lokalizovaním významných geologických lokalít v širšom okolí je zrejmá z grafickej prílohy č. 5.

Riečna niva Ipl'a je tvorená 2 - 3,5 m hrubým súvrstvom zvodnených piesčitých štrkov. Na báze dnovej akumulácie sú sivé hrubé štrky, charakteristické zvlášť pre hornú časť toku Ipl'a. V pozdĺžnom profile Ipl'a sa materiál postupne zjemňuje a prechádza do jemnejších piesčitých štrkov. V nadloží súvrstvia prevládajú jemnejšie, šikmo zvrstvené piesčité štrky a hrubo-zrnné piesky.

V porovnaní so staršími pleistocénnymi akumuláciami sa na petrografickom zložení zvyšuje podiel valúnov andezitov, bazaltu, avšak prevládajú valúny kremeňa a kremenca. Ojedinele sú prítomné valúny pieskovca, metamorfitov a granitu. V ľahkej frakcii prevláda kremeň a sl'udy, podradne je prítomný glaukonit a živce. V ťažkej frakcii prevláda magnetit a ilmenit, menej limonit a leukoxén. V nadloží dnovej akumulácie (korytovej fácie) sú sporadicky zachované hrubo-zrnné piesky fácie prikorytových plytčín, ktoré smerom ku nadložiu prechádzajú, prípade sú prekryté holocénnymi hlinito-piesčitými a dovíťmi povodňovými sedimentami.

Do najmladšieho obdobia kvartéru (holocénu) sú začlenené fluviálne (povodňové) sedimenty krytu riečnej nivy Ipl'a. Nivný povodňový kryt Ipl'a je tvorený 2 - 3 m hrubým súvrstvom hlinitých, hlinito-piesčitých, piesčitých a ílovitých sedimentov.

Na báze povodňového krytu (na fluviálnych sedimentoch dnovej akumulácie) vystupujú sivé až tmavosivé íly s polohami a šošovkami dnovitého piesku, prípadne žltosivé hrdzavoškrvnité hliny s rastlinnými zvyškami. Pre íly je charakteristický hranolkovitý alebo lasturnatý rozpad. V nadloží ílov vystupuje ako dominantná pôdna jednotka – fluvizem glejová, sprievodné gleje z karbonátových a nekarbonátových aluviálnych sedimentov. Hrúbka horizontu sa pohybuje od 10 do 30 cm.

Geológia vlastného ložiska

Predmetom ťažby na ložisku štrkopieskov Mikušovce v údolnej nive rieky Ipeľ sú štrkovité kvartérne sedimenty. Geologické podmienky sú charakterizované tromi petrograficky a geneticky odlišnými typmi:

a) Pokryvné útvary

Ložiskové štrkopiesky sú na celej ploche záujmového územia prekryté kvartérnymi sedimentami. Tieto dosahujú mocnosť 1,5 - 2,5 m, v terénnych depresiách aj viac. V najvrchnejšej časti sú tvorené kultúrnou vrstvou pôdy, smerom do podložia sú hnedé piesčité íly tuhej konzistencie. V ílovito-hlinitých sedimentoch sú prítomné organické zvyšky (korieňky vegetácie) ako aj cca 10 % obsah piesku a štrku s priemerom 1 - 2 cm. Pokryvné útvary tvoria na ložisku štrkopieskov skrývku, ktorú je potrebné pred vlastnou ťažbou odstraňovať.

b) Ložiskové štrkopiesky

Štrkopiesky sa v záujmovom území objavujú cca od 1,5 m pod povrchom, v miestach väčšej mocnosti nadložia až vo väčších hĺbkach. Štrkopiesky údolnej nivy Ipl'a sa vyznačujú priestorovo premenlivým stupňom zahĺbenia.

Na ložisku sa nepravidelne striedajú vrstvy hrubo-zrnného piesku so štrkom. Štrku je približne 30 - 40 %, valúny majú veľkosť 1 - 3 cm, piesok je tmavosivý a je zahĺbený. Ďalej je to hlinito-piesčitý štrk s valúnmi 1 - 5 cm, valúnov je cca 70 % a výplň tvorí hlinitý hrubo-zrnný sivý piesok. Takýto charakter štrkov je viac-menej na celej ploche záujmového územia. Po petrografickej stránke sú štrkové sedimenty tvorené širokým spektrom hornín - vápencov, andezitov, zlepen-cov, čadičov, pieskovcov. Jednotlivé zrná sú opracované do oblých foriem. Na otvorených skládkach dostávajú sivobielu až hnedú patinu v závislosti na druhu a zložení. V procese sedimentácie sa vytvorila charakteristická doskovitá podoba telesa ložiska s premenlivými charakteristikami kvality. Mikušovský štrkopiesok je svojimi vlastnosťami vhodný najmä ako kamenivo do betónov.

Podľa dostupných skúšok štrkopiesky z ložiska Mikušovce spĺňajú stavebné normy pre *Kamenivo do betónu* (EN 12620: 2002) a *Kamenivo do nestmelených a hydraulicky stmelených materiálov používaných v inžinierskom staviteľstve a pri výstavbe ciest* (EN 13242: 2002).

c) Podložie

Podložie štrkopieskov je tvorené piesčitým sivým slieňom a slienito-piesčitým aleuritom. Toto podložie sa objavuje od hĺbky 5,5 - 6,0 m. Z hľadiska technológie dobývania nie sú tieto hĺbky zaujímavé aj z toho dôvodu, že je tu potom veľká hĺbka vody. Hladina spodnej vody bola v prieskumných dielach narazená priemerne v hĺbke 3 m a ustálená na úrovni 1,8 pod povrchom.

Stav zásob ložiska vypočítaný na základe kvalifikovaného odhadu

Za účelom výpočtu objemu štrkopiesku a skrývky bolo dotknuté územie rozdelené na 6 kaziet - ťažobných jám, podľa predpokladaného postupu dobývania, konkrétne bude ťažba realizovaná podľa skutočných bansko-geologických podmienok. Pre jednotlivé bloky boli použité priemerné hrúbky skrývky aj štrkopieskov, ktoré boli následne prepočítané plochou blokov. Podľa doterajších skúseností z ťažby na ložisku bolo overené, že so vzdialenosťou od brehov Ipľa stúpa hrúbka skrývky a klesá hrúbka štrkopieskov, sporadické sú výskyty zahliňených medzivrstiev.

kazeta	plocha skrývky [m ²]	hrúbka skrývky [m]	objem skrývky [m][m ³]	hrúbka štrku [m]	objem štrkopieskov [m ³]	zásoby štrkopieskov [t]
1	11 290,5	1,5	16 935,8	3,5	51 922,5	93 460,5
2	15 566,0	1,7	26 462,2	3,0	48 067,5	86 521,5
3	17 472,0	2,0	34 944,0	2,0	25 662,0	46 191,6
4	10 485,0	2,0	20 970,0	2,0	25 984,0	46 771,2
5	7 236,0	1,7	12 301,2	3,0	11 163,0	20 093,4
6	6 506,5	1,5	9 759,8	3,5	25 775,8	46 396,4
spolu	68 556,0		121 372,9		186 609,5	335 897,1

Uvedené množstvo zásob 186 610 m³ resp. cca 336 kt štrkopieskov predstavujú kvalifikovaným odhadom vypočítané dobývateľné zásoby, ktoré sú oproti geologickým zásobám redukované o zásoby viazané zemníkoch a ochrannými pásmami okolo hraníc parciel pozemkov. Predmetom uvedeného výpočtu neboli geologické zásoby, ktoré zahŕňajú aj zásoby viazané v ochranných pilieroch. Orientačné situovanie ťažobných jám - kaziet, z ktorého vychádza predpoklad skutočne vyťažiteľného množstva štrkopieskov je zrejmé z grafickej prílohy č. 3 .

Pre potreby vypracovania tohoto zámeru považujeme stupeň poznatkov o ložisku za dostatočný, geologické pomery sú jednoduché a sú k dispozícii poznatky o úložných pomeroch, vlastnostiach úžitkových a škodlivých zložiek, technologické postupy úpravy nevyhradeného nerastu, hydrogeologická charakteristika ložiska.

Výpočet zásob ložiska nevyhradeného nerastu bude navrhovateľom riešený a pracovaný podľa prílohy č. 6 vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 51/2008 Z. z., ktorou sa vykonáva geologický zákon v znení neskorších predpisov po ukončení procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie, kedy budú jednoznačne známe pripomienky a podmienky realizácie činnosti. Navrhovateľ plánuje Záverečnú správu s výpočtom zásob ložiska nevyhradeného nerastu odovzdať Ministerstvu životného prostredia podľa ustanovení § 18 ods. 2 zákona č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení neskorších predpisov tak, aby pred povolením navrhovanej činnosti formou činnosti vykonávanej bankským spôsobom bolo vydané rozhodnutie o schválení zásob nerastov.

Inžinierskogeologické pomery

Podľa regionálnej inžinierskogeologickej rajonizácie patrí dotknuté územie do rajónu údolných riečnych náplavov (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002). Z archívnych materiálov a prieskumov realizovaných v bezprostrednom okolí dotknutého územia vyplýva, že pred-

kvartérny podklad tvoria horniny sedimentárnej výplne Ipelskej kotliny neogénneho veku. Prevalu tvoria monotónne slienitopiesčité alueryty. Na terciernom podloží boli uložené fluviálne sedimenty dnovej výplne Ipľa. Celková hrúbka týchto sedimentov 2,0 - 3,5 m.

Materiál štrkov je dobre vytriedený, čerstvý, dobre opracovaný, pozostávajúci z valúnov kremeňa, kremenca, pieskovcov, žuly, kryštalicích bridlíc a silicitov, ktorých priemer sa pohybuje od 0,5cm až po 5 cm. Súvrstvie štrkov miestami prechádza do strednozrnných až hrubozrnných pieskov (agradačných valov). Podľa korelácie sedimentov z Ipelskej kotliny štrky a piesky patria stratigraficky k mladšiemu wurmu. Na korytovej dnovej výplne boli uložené nivné povodňové sedimenty. Tieto sú reprezentované prevažne ílovitými a ílovitopiesčitými hlinami. Hrúbka sedimentov sa pohybuje od 2,3 m po 3,5 m.

Geodynamické javy

Podľa mapy náchylnosti územia na svahové deformácie (Mapový portál ŠGÚDŠ) patrí katastrálne územie Mikušovce a jeho bezprostredné okolie do rájónu stabilných území. V priamo dotknutom území nie sú z doterajších poznatkov evidované svahové deformácie, ich aktivizácia prirodzenými príčinami je nepravdepodobná.

Vzhľadom na charakter horninového prostredia regiónu sa v málo odolných neogénnych sedimentoch v značnej miere uplatňuje výmolvá erózia a bočná erózia tokov, avšak priestor ťažobne je lokalizovaný za ochrannú hrázu rieky Ipeľ, čím je potenciálne postihnutie vylúčené.

Seizmicita

Seizmické ohrozenie v hodnotách špičkového zrýchlenia je pre katastrálne územie Mikušovce a jeho okolie v rozmedzí 0,70 – 0,99 m.s⁻², teda v stupni 3 ako slabé (Mercalliho - Siebergova stupnica, ktorá má 12 intenzitných stupňov) (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002). Seizmické riziko pre určenie pravdepodobnosti vzniku škody je pre navrhovanú činnosť a jej charakter nepravdepodobné, možno ho vylúčiť.

Ložiská nerastných surovín v okolí

V širšom okolí hodnotenej oblasti sa nachádzajú významné ložiská nerudných surovín. Ide predovšetkým o keramické a tehliarske suroviny, ktoré majú najväčší praktický význam, pričom dôležité postavenie majú aj ložiská stavebných surovín – bazalty, andezity, vápence (dolomity) a štrkopiesky. Ložiská štrkopieskov sú len miestneho významu. Z geologického hľadiska sú začlenené do dvoch stratigrafických horizontov: štrky Bukovinského súvrstvia (otnang) s ložiskami Čamovce, Jelšovec, Šiatorská Bukovinka I. a Stará Halič a štrky aluviálnych náplavov Ipľa (kvartér) s ložiskom Veľká nad Ipľom a Panické Dravce.

III.1.1.2 Hydrogeologické pomery

Pre spôsob ťažby štrkopieskov je určujúca vysoká hladina vody. Takmer všetok objem sa bude ťažiť spod hladiny spodnej vody, ktorá sa pohybuje v rozsahu 1,7 - 1,9 m pod úrovňou terénu. Sezónne kolísanie hladiny spodnej vody je tiež dôležitým faktorom pri vedení ťažobných prác. Ide o plytký režim výrazne ovplyvňovaný hydrologickými a klimatickými pomermi.

Priestor ložiska nevyhradeného nerastu štrkopieskov Mikušovce je z hľadiska charakteristiky prietochnosti s vysokou hydrogeologickou produktivitou - typ hydrogeologického prostredia veľmi priepustné, najvýznamnejším hydrogeologickým kolektorom sú štrky a piesky. Intenzita agresivity podzemnej vody je I neagresívna (v minimálnom rozsahu – II slabo agresívna) (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002). Horniny v styku s vodou sú stabilné (grafická príloha č. 6 - Hydrogeologické pomery).

III.1.1.3 Chránené vtáčie územia, chránené krajinné oblasti, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000)

Veľkoplošné chránené územia

Veľkoplošné chránené územie sa nenachádza v blízkosti navrhovanej ťažobne štrkopieskov. Najbližšie je situovaná CHKO Cerová vrchovina, ktorá je vzdialená 14 km od posudzovaného zámeru.

Maloplošné chránené územia

Navrhovaná činnosť sa nenachádza v území, ktoré by bolo súčasťou maloplošného chráneného územia. Najbližšie k navrhovanej ploche ťažobne je Chránený areál Volavčia kolónia (evidenčné číslo 783, vyhlásené Rozhodnutím Okresného úradu životného prostredia v Lučenci č. ŽP-172/1992-U zo dňa 15. 6. 1992), vzdialený od 200 do 750 m južným až juhovýchodným smerom. Rozloha chráneného areálu je 22 304 m², so 4. stupňom ochrany prírody (v zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov), bez vymedzenia ochranného pásma. Chránený areál bol vyhlásený na ochranu hniezdnej kolónie volavky popolavej pri Rapovciach, jedinej v povodí Ipeľa, v ktorom boli úpravami toku narušené jej prirodzené možnosti hniezdzenia vo voľnej prírode. Svojím rozsahom a počtom aktívnych hniezd cca 10 - 12 je jedinečná na strednom Slovensku.

Chránené vtáčie územia (CHVÚ)

Dotknuté územie ložiska štrkopieskov Mikušovce sa nachádza v chránenom vtáčom území Poiplie, ktoré bolo vyhlásené vyhláškou Ministerstva životného prostredia SR č. 20/2008 Z. z. za účelom zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov bociana bieleho, strakoša kolesára, chriašteľa malého, chriašteľa bodkovaného, rybárika riečneho, datľa hnedkavého, včelárika zlatého, výrika lesného, penice jarabej, pipíšky chochlatej, prepelice poľnej, prhlaviara čiernohlavého, brehule hnedej, kane močiarnej, bučiacika močiarneho a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania. Chránené vtáčie územie má výmeru 8 062,9 hektára a nachádza sa v katastrálnych územiach okresov Levice, Veľký Krtíš a Lučenec.

Územia európskeho významu (ÚEV)

Ložisko štrkopieskov Mikušovce nie je v kontakte so žiadnym územím európskeho významu, najbližšie k navrhovanej ploche ťažobne je ÚEV Dálovský močiar, vzdialené 7 km od posudzovaného zámeru.

Chránené stromy

V dotknutom území ani jeho bezprostrednom okolí sa nenachádzajú žiadne chránené stromy.

III.1.1.4 Národné parky, chránené vodohospodárske oblasti

Chránené územia a ochranné pásma

Dotknuté územie lokality štrkopieskov Mikušovce nezasahuje do národných parkov alebo chránených vodohospodárskych oblastí. Situácia širšieho okolia posudzovanej oblasti s lokalizovaním chránených území je zrejme z grafickej prílohy č. 7.

III.2. Krajina, krajinný obraz, stabilita, ochrana, scenéria

Krajinná štruktúra

Na južnom okraji katastra obce Mikušovce sa nachádza ložisko štrkopieskov. Zámer činnosti plošne pokrýva zabezpečenie ťažby na doteraz neťaženej časti ložiska štrkovitých kvartérnych sedimentov v údolnej nive rieky Ipeľ.

Obec Mikušovce sa nachádza v južnej časti Lučenskej kotliny. Štruktúru obce tvoria zastavané plochy s nízkopodlažnou bytovou výstavbou, ostatné plochy tvoria prirodzené až synantropné prvky vegetácie. Mikušovce sú situované na rovine, z čoho vyplýva aj charakter výsadby vegetácie. Okolie obce tvoria lúky, listnaté lesy, polia, vodné plochy, údolím preteká rieka Ipeľ. Celková orientácia a poloha územia, jeho otvorenosť k juhu i ochrana pohorím zo severu sa priaznivo prejavujú v jeho klimatických pomeroch. V druhotnej krajinnnej štruktúre obce prevláda poľnohospodárska pôda, ktorá tvorí 84,0 % výmery katastra, zastavané plochy a nádvoria zaberajú 4,1 % a ostatná plocha 11,4 %. Z poľnohospodárskych pozemkov má najväčšie zastúpenie orná pôda 67,7 % a trvalý trávny porast 13,7 %.

Obec Mikušovce má 498,62 ha katastrálnej výmery, od centra okresného mesta Lučenec je vzdialená 4,5 km.

Sumár výmer parciel C podľa druhov pozemku [m ²]	celkom	z toho extravilán
orná pôda	3 373 054	3 368 790
záhrada	122 577	10 826
ovocný sad	9 321	3 429
trvalý trávny porast	681 905	681 905
vodná plocha	23 526	23 526
zastavaná plocha a nádvorie	206 415	67 733
ostatná plocha	569 409	556 553
Spolu	4 986 207	4 712 762

Súčasná druhotná krajinná štruktúra predstavuje vzájomnú kombináciu prvkov prírodného, poloprírodného (človekom pozmenené prvky krajinnej štruktúry) i umelého (človekom vytvorené prvky krajinnej štruktúry) charakteru. V dotknutom území ložiska štrkopieskov Mikušovce a jeho bezprostrednom okolí možno identifikovať poľnohospodárske areály v kombinácii so sídelnou zástavbou a s malými podielmi areálov pre ťažbu.

Situácia širšieho okolia posudzovanej oblasti s rozmiestnením krajinnoeologických komplexov je zrejmá z grafickej prílohy č. 8, podľa ktorej sa v lokalite ložiska štrkopieskov Mikušovce jedná o nížinné depresie s prevahou ornej pôdy, stupeň urbanizácie (podiel zastavenej plochy z plochy krajinnoeologického komplexu) je vidiecka krajina so stredným stupňom osídlenia - v rozsahu 11 - 40% (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002).

Stabilita

Podľa klasifikácie katastrálnych území na základe koeficientu stability je katastrálne územie Mikušovce zaradené do 4. stupňa 5-stupňovej škály hodnotiacej územie SR. Koeficient ekologickej kvality katastrálneho územia je 0,21 - 0,4, ako objektívny ukazovateľ podielu ekologicky kvalitných plôch v katastrálnom území (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002) - grafická príloha č. 9 - Územný systém ekologickej stability v širšom okolí.

Podľa podielu ekologicky kvalitnej plochy je katastrálne územie Mikušovce v druhom stupni zo 6-tich škály s pomerom cca 5 001 – 10 000 m²/obyvateľa, ukazovateľ možno interpretovať aj ako voľnosť a ekologickú pohodu územia obce pre obyvateľov (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002).

Ďalšie ukazovatele:

- relatívne vyjadrenie ekologickej stability podľa prvkov súčasnej krajinnej štruktúry = priestory ekologicky nestabilné,
- ekologickej kvalita priestorovej štruktúry krajiny = priaznivá,
- ekologickej významnosť územia = veľmi malá, malý až žiadny výskyt biokoridorov,
- územný systém ekologickej stability (ÚSES) - územný priemet ekologicky významných území a vybraných prírodných zdrojov = 1. stupeň ochrany, bez ochrany VZ - biokoridory, malé rozptýlené biocentrá, nízke zastúpenie ekostabilizačných prvkov (tabuľka výskytu ÚSES a ostatných ekostabilizačných prvkov, Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002) - grafická príloha č. 10 - Územný priemet ekologicky významných území a vybraných prírodných zdrojov.

V zmysle § 2 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny sa za územný systém ekologickej stability považuje taká celopriestorová štruktúra navzájom prepojených ekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine. Základ tohto systému predstavujú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky nadregionálneho, regionálneho alebo miestneho významu.

Podľa regionálneho územného systému ekologickej stability (RÚSES) okresu Lučenec sa v širšom dotknutom území nachádzajú:

Genofondové plochy:

- 20 Močiar pri Veľkých Dálovciach
- 28 Štrkovisko v alúviu Ipľa – Bakšová lúka
- 91 Mŕtve ramená pri Veľkej nad Ipľom

Biocentrá:

- 60 regionálne hydrické biocentrum Mlyn
- 61 regionálne hydrické biocentrum Muľka

Biokoridory:

- Hydricko-terestrický biokoridor rieky Ipeľ

V blízkosti s posudzovanou ťažobňou sa nachádza lokalita **11 Volavčia kolónia**, ktorá je chráneným areálom z dôvodu ochrany hniezdnej kolónie volavky popolavej v povodí Ipľa.

Z hľadiska ekologickej stability možno hodnotiť priestor ložiska štrkopieskov ako vcelku vyváženú krajinu, v ktorej sú bansko-technické objekty relatívne v súlade so zachovanými prírodnými štruktúrami. Priamo dotknuté územie navrhované na zabezpečenie ťažobnej činnosti možno charakterizovať ako územie bez zásadného vplyvu na ekologickú stabilitu, regeneračné schopnosti prírodných zdrojov a únosnosť prírodného prostredia.

Scenéria krajiny

V okolí ťažobne sa nachádza hlavne orná pôda, ktorá je v tejto oblasti využívaná na produkciu zväčša obilnín, olejnín, viacročných krmovín. Celkový ráz tejto poľnohospodárskej využívanej krajiny dotvárajú trvalé trávne porasty, ktoré sú spásané a kosené a tiež kroviny, remízky a medze, ktoré sú dôležitým stabilizačným prvkom v krajine.

Za pozitívne nosné prvky scenérie danej krajiny možno považovať sprievodnú zeleň vodných tokov a vodných plôch, roztrúsenú zeleň na poľnohospodárskych pozemkoch a sídelnú zeleň. Súvislé lesné spoločenstva sa v blízkosti lokality navrhovanej činnosti nenachádzajú. Za negatívne prvky scenérie krajiny možno považovať sústavu nadzemných vedení inžinierskych sietí, cesty, železnica a väčšie bloky ornej pôdy, ktoré sú väčšinou bez drevinnej vegetácie.

Zámer činnosti ťažby štrkopieskov je povrchové dobývanie, ktoré bude riešené tak, aby narušenie scenérie bolo minimálne vnímateľné od obytných zón obcí Mikušovce a Rapovce, od štátnej cesty II. triedy 594 a aj od vodného toku Ipľa. Ťažobnou činnosťou sú z horninového prostredia odoberané štrkopiesky, pričom dochádza k znižovaniu plôch poľnohospodárskej pôdy a vytváraniu nových vodných plôch v ťažobných jamách.

Charakter ťažobnej činnosti nebude ovplyvňovať negatívne okolitú vegetáciu, poľnohospodárstvo sa v bezprostrednom okolí ťažobne sa bude môcť uskutočňovať bez negatívnych dopadov, plnenie funkcií poľnohospodárskej obrábaných orných pôd nebude mimo samotných plôch ťažobne obmedzené.

III.3. Obyvateľstvo, jeho aktivity, infraštruktúra, kultúrohistorické hodnoty územia

Terénne prieskumy potvrdili existenciu Mikušovciac už v strednej dobe bronzovej. V týchto obdobiach sa rozvíjal obchod, ktorého úlohou bolo zabezpečovať prísun medi, cínu, bronzoviny a do oblasti chudobných zabezpečiť suroviny. Treba akceptovať, že tieto sídliská, zistené podľa terénneho prieskumu, predstavujú neopevnené osady pilinskej kultúry, ale neznamená to, že nevznikali sídliskové koncentrácie. Obec Mikušovce sa rozprestiera v južnej časti okresu Lučenec, vedľa rieky Ipeľ v rozlohe 498,6 ha. Je najbližšou obcou k tomuto mestu zo susediacich Trebeloviec, Trenča, či Rapoviec. Významným vodným tokom je rieka Ipeľ, ktorá sa využíva hlavne na zavlažovanie pôdných fondov v poľnohospodárskej výrobe.

Podľa obyvateľov a podľa Kroniky, Mikušovce vznikli v roku 1396. Prvé domy boli postavené z dreva alebo z nepálených tehál (z hliny). Vidiečania sa venovali poľnohospodárstvu, dobytkárstvu a neskôr i hrnčiarstvu. Pribúdaním nových obyvateľov dedina rástla, nakoniec ju rozdelili na dve časti a to dolná a horná časť. Horná časť bola vystavaná až začiatkom 20. storočia. Obyvatelia si domy stavali svojpomocne. Kým stará, resp. dolná časť dediny bola postavená z nepálenej hliny (z váľku), horná časť už bola väčšinou z tehál.

Technický rast v 50-tych rokoch 20. storočia zasiahol aj obec - zaviedli elektriku a telefón, nasledovalo mobilizovanie cestovného ruchu a poľnohospodárske práce uľahčovali stroje. V týchto rokoch sa zrodili aj opatrenia proti vniknutiu vody do Lučenskej kotliny. Podľa záznamov zo 60-tych rokov, z 363 obyvateľov malo 233 maďarskú a 130 slovenskú národnosť. Obec bola pričlenená k Lučencu v roku 1966 a znovu sa osamostatnila až 1. januára 1993. Podľa sčítania obyvateľov z roku 2001 z 270 obyvateľov (129 mužov a 141 žien) malo 72 občanov maďarskú národnosť a 5 ostatnú národnosť. Podľa sčítania obyvateľov z roku 2011 z 279 obyvateľov malo 57 občanov maďarskú národnosť a 5 ostatnú národnosť.

III.3.1 Obyvateľstvo a jeho aktivity

Zámer je lokalizovaný v okrese Lučenec, správne sídlo okresu je mesto Lučenec. Okres má 57 obcí a z toho 2 so štatútom mesta. Podľa údajov Štatistického úradu SR (2011) a Atlasu krajiny SR (2002) možno uviesť nasledujúce ukazovatele:

	katastrálne územie obce Mikušovce	okres Lučenec
počet obyvateľov (stav 2013)	279	74 548
z toho muži	145	35 819
z toho ženy	134	38 729
predproduktívny vek (0-14) spolu	45	
vekové skupiny (15-54) ženy	73	
vekové skupiny (15-54) muži	104	
poproduktívny vek (65+) spolu	39	
ekonomicky aktívne spolu	130	
odchádzajúce za prácou	91	
hospodáriace domácnosti	102	
počet domov spolu	91	
z toho trvalo obývané	75	
počet bytov spolu	46	
z toho trvalo obývané	41	

Obec Mikušovce patrí medzi menšie obce okresu Lučenec. Demografická štruktúra obyvateľstva je priaznivá - trend vývoja počtu obyvateľstva je z krátkodobého ako i z dlhodobého hľadiska stagnujúci.

Vývoj počtu obyvateľov v Mikušovciach za roky 2000 – 2011

Zdroj: Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Mikušovce 2015 - 2025

rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Muži	108	111	113	115	118	113	117	116	112	113	117	112
Ženy	122	122	121	118	117	116	118	117	117	121	122	124
Spolu	230	233	234	233	235	229	235	233	229	234	239	236

Najväčší podiel ekonomicky aktívneho obyvateľstva okresu pracuje v priemysle, poľnohospodárstve, lesnom hospodárstve a obchode. Región má priemyselno-poľnohospodársky charakter. Typom štruktúry ekonomickej činnosti (čistý index diverzifikácie) bol okres mierne špecializovaný - s prevahou priemyslu, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva. Súčasná ekonomická základňa okresu nevytvára dostatočné množstvo pracovných príležitostí.

Situácia širšieho okolia posudzovanej oblasti s rozmiestnením priemyslu je zrejماً z grafickej prílohy č. 11 (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002).

III.3.2 Infraštruktúra

Technická infraštruktúra Mikušoviec je pomerne dobre vybudovaná. Obývaná časť obce je zásobovaná pitnou vodou z obecného vodovodu. Studne sa neprevádzkujú na účely dodávky pitnej vody, používajú sa iba na zavlažovanie. Kanalizácia nie je vybudovaná, sú vypracované projektové plány, ale obec zatiaľ nemá financie na realizáciu. Podmienky na zneškodňovanie obsahu žump má obec upravené všeobecným záväzným nariadením. Verejné osvetlenie je zavedené vo všetkých častiach obce. Vedenie elektrickej energie je vzdušné. Hromadnú dopravu zabezpečujú pravidelné autobusové spoje, v obci sa nachádza 1 autobusová zástavka.

Komunikačne je záujmové územie a ložisko štrkopieskov prístupné zo štátnej cesty II. triedy 594 (začína na južnom okraji Lučenca, pokračuje k obci Rapovce, prechádza obcou Kalonda a smeruje na hraničný priechod s Maďarskom, kde sa končí. V súčasnosti je z časti prístupné taktiež poľnou cestou z Mikušoviec.

Elektrická energia a plynofikácia

Lokalita v súvislosti s ťažobnou činnosťou nie je napojená na elektrickú sieť, jej napojenie sa v tejto fáze projektovej prípravy ani nezvažuje.

Lokalita nie je pripojená na verejný rozvodný plynovodný systém a v záujmovom území ložiska sa nenachádzajú žiadne rozvody plynu.

Telekomunikácie a spoje

Lokalita a areál ťažobne nie je pripojený na pevné telekomunikačné rozvody.

Odpadové hospodárstvo

S vytvorením výsypky z odpadu z dobývania sa neuvažuje. Technológia úpravy ťažných štrkopieskov bude prispôbená požiadavke optimálne a racionálne využiť všetky suroviny ložiska. Všetok materiál, ktorý sa v ťažobni vyťaží, je možné použiť resp. spotrebovať, nedude vznikáť odpad.

Komunálny odpad vznikajúci počas prevádzky bude zneškodňovaný v súlade so všeobecne záväzným nariadením obce.

Navrhovaná činnosť nevyžaduje napojenie na okolitú infraštruktúru a nebude znamenať ovplyvnenie jej funkčnosti.

III.3.3 Kultúrnohistorické hodnoty územia

V Ústrednom zozname nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok, na ktoré sa vzťahujú všetky ustanovenia zákona o kultúrnych pamiatkach, v Mikušovciach nie sú zapísané žiadne pamiatky a objekty. V skúmanom území ani v jeho bezprostrednom okolí nie sú známe informácie o žiadnych archeologických a paleontologických náleziskách.

V priestore ložiska štrkopieskov sa nenachádzajú kultúrne či historické pamiatky, sídla ani budovy, vplyvy navrhovanej činnosti na kultúrne a historické pamiatky sa neočakávajú, teda v tomto smere nie je potrebné posudzovať vplyv banskej ťažobnej činnosti.

III.4. Súčasný stav kvality životného prostredia vrátane zdravia

III.4.1 Hominové prostredie

Horninové prostredie a reliéf sú neobnoviteľnými prírodnými zdrojmi – ich kvalita a kvantita je daná prírodnou štruktúrou krajiny a predstavujú prvotné ťažko zmeniteľné faktory využívania územia. Existujúce zásahy podúrovňovou ťažbou nerastných surovín do georeliéfu územia nie sú tak výrazné vzhľadom na plochý charakter pôvodného fluvialneho georeliéfu, povrchová časť litosféry môže byť negatívnejšie ovplyvňovaná hlavne antropogénnymi sedimentmi charakteru environmentálnych záťaží, ako sú rôzne navážky a skládky.

Horninové prostredie sa vyťažením polôh štrkopieskov ložiskového telesa po kontakt podložných hornín síce zmení morfológicky nezvratne, ale kvalitatívne zmeny zvyškov okrajových častí ložiska sa nepredpokladajú. Tvar ložiskového telesa sa predpokladá mierne premenlivý, horniny aj po obnažení nepodliehajú mineralogickým, chemickým ani fyzikálno-mechanickým zmenám.

V danom území je prípadná budúca kontaminácia hornín predpokladateľná len pri hrubom nedodržaní technologickej disciplíny a havarijných stavoch - viazaná na ťažobné činnosti, pri ktorých by sa vytvorili podmienky pre možné šírenie znečisťujúcich látok, najmä z mechanizmov využívaných pri ťažbe a doprave suroviny.

Pre ďalšie zmeny sa svahy vyťažených priestorov nepokladajú ako rizikové. Pri dodržaní stabilným výpočtom stanovených parametrov ťažobných jám s hĺbkou maximálne 6 m a sklonom maximálne 40° - je zaistená stabilita vydobytých priestorov nielen počas ťažby, ale aj po ukončení dobývania. Geologická stavba ložiska je bez tektoniky či zlomových porúch, bez sekundárnych zmien hornín budujúcich ložisko, tieto faktory sú na charakter ložiska nevýznamné, teda po ukončení dobývania sa nepredpokladajú negatívne javy.

Po ukončení ťažby sa predpokladá ponechanie ťažobných jám vyplnených vodou, bez technických rekultivačných opatrení, nakoľko charakter horninového prostredia bude stabilný.

III.4.2 Ovzdušie

Stav ovzdušia v okrese Lučenec je ovplyvnený existujúcimi malými, strednými a veľkými zdrojmi znečistenia ovzdušia, umiestnenými priamo v okrese, ďalej automobilovou dopravou, ale aj prenosmi emisií zo vzdialených zdrojov. Výšku koncentrácií znečisťujúcich látok ovplyvňujú tiež početné inverzné stavy.

Údaje o kvalite ovzdušia priamo v posudzovanom priestore ložiska štrkopieskov Mikušovce, ani v trasách prepravy ťaženého materiálu nie sú k dispozícii. V ťažobni, ktorá je činná od roku 2013 doposiaľ, charakter banskej činnosti z doterajších sledovaní nevytvára škodliviny resp. nemá výstupy, ktoré by negatívne vplývali na zdravotný stav obyvateľstva obce Mikušovce resp. obyvateľstva v širšom okolí. Dotknuté územie ťažobne štrkopieskov z hľadiska čistoty ovzdušia nepatrí k zataženým oblastiam. Podiel na znečisťovaní majú hlavne verejná doprava a vykurovanie.

III.4.3 Voda

Zájmové územie v priestore ložiska štrkopieskov Mikušovce patrí do povodia rieky Ipeľ, má dĺžku 232,5 km (z toho 140 km tvorí hranicu s Maďarskom), plochu povodia 5 151 km². Prietok vody je nestály, priemerný prietok vo vodomernej stanici Kalonda (staničenie 148,65 km) bol 5,701 m³.s⁻¹ (z pozorovaní za roky 2007 - 2010). Koryto bolo v úseku Pinciná – Rapovce upravené a ohrádzané.

Kvalita povrchových vôd je v predmetnej lokalite ovplyvňovaná rovnakými zdrojmi ako je to v prípade podzemných vôd a to hlavne komunálnymi odpadovými vodami, poľnohospodárskou činnosťou a priemyselnou aktivitou v povodí.

Z hľadiska triedy kvality povrchových vôd vo vodomernej stanici Rapovce dosahujú vody Ipeľa zaradenie do III. až IV. triedy ako znečistená až silne znečistená voda v sledovaných ukazovateľoch - základné fyzikálno-chemické, biologické a mikrobiologické (profil 2001 - 2006, zdroj: www.shmu.sk).

Priestor ložiska štrkopieskov Mikušovce nie je v kontakte s vodnými tokmi prítokov rieky Ipeľ, samotná ťažobňa je lokalizovaná za protipovodňovou hrázou a jej ochranným pásmom, takže priamo neovplyvňuje vody rieky Ipeľ.

Kvalita podzemných vôd z hľadiska úrovne znečistenia je v okrese značne premenlivá - od nízkeho znečistenia až po veľmi vysoké znečistenie. Priamo v dotknutom území obce Mikušovce je úroveň znečistenia podzemných vôd veľmi vysoký, s preukázaným antropogénnym znečistením, bez znečistenia riečnych sedimentov (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002). Horniny v celom priestore ložiska sú v styku s vodou stabilné.

Priamo v ložiskovej oblasti nie sú prameniská pitnej ani minerálnej vody. Dotknuté územie ani jeho širšie okolie nie je súčasťou chránenej vodohospodárskej oblasti, nenachádzajú sa v ňom ani vodné nádrže, ktoré by mohli ťažbu ovplyvňovať alebo ohrozovať resp. by boli ťažbou ohrozené. Územie v priestore ložiska štrkopieskov Mikušovce nie je citlivou alebo zraniteľnou oblasťou v zmysle Nariadenia vlády SR č. 174/2017 Z. z., ktorým sa ustanovujú citlivé oblasti a zraniteľné oblasti, nenachádzajú sa tu vodné útvary povrchových vôd a Mikušovce nie sú v zozname obcí zraniteľných oblastí s poľnohospodársky využívanými pozemkami.

III.4.4 Pôda

Zastúpenie pôdných typov a bonita pôdy

Na ploche ložiska štrkopieskov Mikušovce je dominantná pôdna jednotka – fluvizem glejová, sprievodné gleje z karbonátových a nekarbonátových aluviálnych sedimentov (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002). Pre fluvizeme glejové je charakteristická vysoká hladina podzemnej vody a glejový horizont pod humusovým horizontom. Sú to pôdy s procesom slabej tvorby a akumulácie humusu. Situácia širšieho okolia posudzovanej oblasti so zastúpením pôdných typov je zrejmá z grafickej prílohy č. 12.

Ťažbou štrkopieskov v lokalite Mikušovce dôjde k trvalému záberu pôdy s rozlohou celkom 99 999 m². Uvedeným trvalým záberom poľnohospodárskej pôdy budú dotknuté pôdy s:

- BPEJ 0412003 (cca 89 %), ktoré nepatria
- BPEJ 0411002 (cca 11%), ktoré patria

podľa prílohy č. 2 Nariadenie vlády SR č. 58/2013 Z. z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších predpisov medzi najkvalitnejšie poľnohospodárske pôdy na katastrálnom území Mikušovce podľa kódu bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek (BPEJ).

Kontaminácia pôdy

V dotknutom území sa v minulosti nerealizoval prieskum znečistenia pôdy.

Z hľadiska kontaminácie pôd (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002) sa v katastrálnom území Mikušovce nachádzajú nekontaminované pôdy resp. mierne kontaminované pôdy, kde geogénne podmienený obsah niektorých rizikových prvkov (Ba, Cr, Mo, Ni, V) dosahuje limitné hodnoty. Riziko kontaminácie rastlinnej produkcie ťažkými kovmi je nízke. Prevažná odolnosť pôd proti kompácii je stredná až slabá, intoxikácii kyslou skupinou rizikových kovov je slabá a alkalickou skupinou rizikových kovov silná. Tunajšie pôdy sú náchylné na acidifikáciu na minerálne chudobných substrátoch. Potenciálna tvorba dusičnanov dosahuje 30 - 45 kg NO-NO³.ha.

Pôdy hodnoteného územia majú slabú náchylnosť na vodnú a veternú eróziu. Ide o vysokoprodukčné pôdy, využívané na poľnohospodársku produkciu. Kontaminácia pôd nebola na základe dostupných zdrojov identifikovaná.

Značná časť širšieho územia navrhovanej činnosti je poľnohospodársky intenzívne využívaná. Rozvoj veľkoplošného hospodárenia na pôde má za následok zníženie ekologickej kvality priestorovej štruktúry krajiny a ohrozenie jej ekologickej stability.

Fyzikálna degradácia pôdy

Hlavným prejavom fyzikálnej degradácie je erózia, odnos pôdných častíc z povrchu pôdy účinkom vody a vetra. Náchylnosť (potenciál) na eróziu pôdy v závislosti od charakteru reliéfu, pôdotvorného substrátu a pôdneho krytu, klímy a spôsobu využívania pôdy (orná pôda, trvalé trávne porasty, lesy, ...) v reálnych podmienkach determinuje vodnú eróziu. Kategória aktuálnej vodnej erózie pôdy v posudzovanej lokalite (mimo antropogénne ovplyvnených plôch) je žiadna až nepatrná, z hľadiska potenciálnej vodnej erózie pôdy je dotknuté územie zaradené do kategórie žiadna až nepatrná potenciálnej vodnej erózie (Atlas krajiny SR, 2002).

Ochrana pôdnych zdrojov

Dotknuté parcely v priestore ložiska sa nachádzajú v poľnohospodárskom pôdnom fonde, ide o parcely evidované v katastri nehnuteľností ako "orná pôda", s predpokladom na trvalé vyňatie. Neľnohospodárske použitie poľnohospodárskej pôdy v širšom okolí posudzovaného záujmového územia si charakter a rozsah navrhovanej banskej činnosti nevyžaduje.

III.4.5 Fauna, flóra a vegetácia

Situácia širšieho okolia posudzovanej oblasti s vývojom potenciálnej prirodzenej vegetácie je zrejma z grafickej prílohy č. 13, podľa ktorej v okolí ložiska štrkopieskov Mikušovce ide o jaseňobo-brestovo-dubové lesy (tvrdé lužné lesy) v povodí veľkých riek (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002).

Prirodzená vegetácia v širšom území navrhovanej činnosti bola v značnej miere odstránená, pôvodné lužné lesy boli postupne nahradené poľnohospodárskymi plochami s prevahou ornej pôdy a zastavanými plochami. Pôvodné biotopy, ktoré zároveň slúžili ako stanovišťa a hniezdiska rôznych druhov fauny boli zničené. Zachovali sa len fragmenty pôvodných biotopov. V území sú pôvodné biotopy často nahrádzané sekundárnymi a vyskytuje sa mnoho ruderalných druhov vegetácie, najmä v okrajových častiach sídelných útvarov, na okraji poľnohospodárskych pozemkov, popri cestách, vodných tokoch a v okolí vodných plôch.

Zdravotný stav porastov v posudzovanej oblasti a ich druhová pestrosť je pomerne nízka, prevažujú monokultúrne porasty. Záujmové územie možno z hľadiska rozsahu a intenzity poškodenia a ohrozenia bioty rozdeliť na dve časti:

- medzihrádzový priestor Iplá,
- urbanizované a intenzívne poľnohospodársky využívané ostatné územie.

Územia v medzihrádzovom priestore Iplá nebudú navrhovanou činnosťou zasiahnuté, ich lesohospodárska a športovo-reakreačná funkcia a vodné ekosystémy nebudú ovplyvnené. Zámer činnosti zasiahne tú časť územia, ktorá bola premenená na poľnohospodárske pozemky - ornú pôdu, ťažba štrkopieskov zaberie časť ich výmery. Kvalita a štruktúra rastlinných a živočíšnych spoločenstiev v tomto priestore nebude navrhovanou činnosťou zasiahnutá ako prirodzené prostredie, ale ako antropogénna krajina.

III.4.6 Hluk a vibrácie

Ochrana zdravia pred hlukom, infrazvukom a vibráciami je zabezpečená, ak posudzované hodnoty určujúcich veličín hluku, infrazvuku a vibrácií nie sú vyššie ako prípustné hodnoty.

Podľa vyhlášky č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí sú najvyššie prípustné hodnoty hluku ($L_{Aeq,p}$):

- obytné zóny najbližších obcí Mikušovce a Rapovce a obcí v trase prepravy štrkopieskov – územie III. kategórie chránených území s dennou prípustnou hladinou hluku:
  - z dopravy pre vonkajší priestor v obytnom prostredí v okolí ciest I. a II. triedy, zberných mestských komunikácií - 60 dB denný čas a 50 dB v nočnom čase,
  - z prevádzkových zdrojov - 50 dB denný čas a 45 dB v nočnom čase,
- areál štrkoviska - územie IV. kategórie vo výrobných zónach, areáloch závodov a ostatnom území bez obytnej funkcie - 70 dB v noci aj cez deň.

Zdroje hluku pri ťažbe

Hluk budú produkovať technologické ťažobné mechanizmy a nákladné vozidlá. V štrkovisku sa nebudú nachádzať žiadne trvalé stacionárne zdroje hluku, ktoré by mohli ovplyvňovať celkovú hladinu hluku v obytných zónach najbližších obcí Mikušovce a Rapovce. Prevádzka ťažobných mechanizmov a technologickej triediacej linky v priestore ťažobne vzhľadom na vzdialenosť minimálne 1,1 km od uvedených obcí nebude neprípustne negatívne narušovať hlukovú situáciu v ich obytných zónach. Hluk môže byť rizikovým faktorom pre pracovné prostredie obsluhy mechanizmov.

Zdroje hluku z dopravy

Líniový zdroj hluku predstavujú cestné komunikácie II. triedy (v čase spracovania tohoto zámeru alternatívne):

- trasa smer Lučenec - cesty II/594 a II/585 (cca 85%)
  - s napojením na štátnu cestu I/16 Zvolen - Lučenec - Rimavská Sobota
- trasa smer Veľký Krtíš: Panické Dravce - Veľká nad Ipľom - cesty II/594 a II/585 (cca 15%).

Pre objem ročnej ťažby suroviny na úrovni do 50 000 t/rok sa prevádzková doprava odhaduje na cca 250 ton za deň, tzn. cca 25 prejazdov nákladných automobilov za deň v oboch smeroch, resp. 2 prejazdy za hodinu v oboch smeroch. Situáciu pri dopravnej premávke po zohľadnení kumulácie dopravy z ťažobne štrkopieskov aj s vplyvom existujúcej dopravy prírastkami hluku neovplyvní tak, aby mala negatívne účinky pohodu života a hlukovú situáciu pri dopravnej premávke, príspevky dopravných frekvencií sú nízke, s dobrými rozptylovými možnosťami.

Vibrácie, otrasy – technická seizmicita

Počas ťažobnej činnosti v štrkovisku sa najbližších obciach Mikušovce a Rapovce vzhľadom na charakter prác nepredpokladajú žiadne seizmické javy z navrhovanej činnosti.

III.4.7 Zdroje žiarenia a iné fyzikálne polia

Z hľadiska celkovej prírodnej rádioaktivity (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002) v katastrálnom území Mikušovce sa vyskytujú hodnoty okolo 10 až 14 jednotiek ur. Dotknuté územie je v oblasti nízkeho radónového rizika.

Hodnota úplnej Bougerovej anomálie (podľa meraní z rokov 1958 - 1992) dosahuje hodnoty 0,0 až 10,0 mGal. Intenzita geomagnetického poľa k roku 1995 dosahuje 48 200 až 48 250 nT, magnetická anomália je -20 až -40 nT (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002).

Hodnota magnetickej deklinácie k roku 1995 dosahuje hodnotu 2,4 až 2,6° (rozdiel medzi miestnym geomagnetickým poludníkom a geografickým poludníkom) (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002).

III.4.8 Kvalita života, životného prostredia vrátane zdravia

V existujúcej ťažobni štrkopieskov Mikušovce, ktorá je činná od roku 2013 doposiaľ, charakter banskej ťažobnej činnosti z doterajších sledovaní nevytvára škodliviny resp. nemá výstupy, ktoré by negatívne vplývali na zdravotný stav a kvalitu života obyvateľstva obce Mikušovce resp. obyvateľstva v širšom okolí. Nebolo zaznamenané zaťaženie územia antropogénnymi stresovými faktormi, ako napr. znečistenie ovzdušia alebo znečistenie podzemných vôd. Environmentálne riziko v posudzovanej oblasti vyplývajúce zo znečistenia abiotickej zložky je stredné - hodnota 1,1 - 3,0 (podľa Atlasu krajiny Slovenskej republiky, 2002).

Hodnotenie súčasného zdravotného stavu obyvateľstva obce Mikušovce je problematické, nakoľko nie sú k dispozícii lokálne štatistické údaje. Údaje o zdravotnom stave obyvateľstva sú k dispozícii len sumárne za okres Lučenec.

Jedným zo základných ukazovateľov zdravotného stavu obyvateľstva je stredná dĺžka života pri narodení, ktorá vyjadruje počet rokov, ktorých sa dožije novorodenec za predpokladu zachovania úmrtnostnej situácie v období jej výpočtu. Stredná dĺžka života (podľa Správy o stave životného prostredia Banskobystrického kraja, 2002) pri narodení u mužov dosahuje hodnotu 67,15 rokov a u žien 76,09 rokov, čo je mierne pod celoslovenským priemerom. Z príčin úmrtnosti v okrese Lučenec prevažuje úmrtnosť na choroby obehovej sústavy a nádorové ochorenia, čo je v súlade s celoslovenskými trendami.

IV. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA A O MOŽNOSTIACH OPATRENÍ NA ICH ZMIERNENIE

IV.1. POŽIADAVKY NA VSTUPY

IV.1.1 Pôda

Zámer pre ťažbu je situovaný v katastrálnom území obce Mikušovce (833797), na parcelách registra KN-C:

- novovytvorené parcely - 2226/1 (s výmerou 4 138 m²), 2227/1 (5 294 m²), 2228/4 (1 896 m²), 2228/3 (5 729 m²), 2228/1 (1 931 m²), 2229/2 (s výmerou 20 548 m²), 2221/2 (21 532 m²), 2222/3 (38 928 m²),

podľa geometrického plánu č. 36033481-169/2017, celkom s výmerou 99 996 m², druh pozemkov "orná pôda", s predpokladom pre trvalé vyňatie, situácia je zrejmá z výrezu katastrálnej mapy s vyznačením hraníc parciel pre činnosť vykonávanú banským spôsobom - (grafická príloha č. 2).

Spoločnosť J.V.&T., s.r.o. (ako vlastník časti pozemkov a nájomca časti pozemkov) pripravuje zabezpečenie ťažby na ložisku nevyhradeného nerastu štrkopieskov Mikušovce podľa Plánu využívania na roky 2019 - 2028 formou činnosti vykonávanej banským spôsobom. Ložisko nevyhradeného nerastu je súčasťou pozemku - podľa ustanovení § 7 zákona č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení neskorších predpisov.

Predpokladaný objem ťažby do 50.000 ton za rok má nároky na zábery:

• poľnohospodárskeho pôdneho fondu	• dočasné vyňatie	0 ha
	• trvalé vyňatie	do 10 ha
• lesného pôdneho fondu	• dočasné vyňatie	0 ha
	• trvalé vyňatie	0 ha

Ťažba na ložisku štrkopieskov Mikušovce bude na úkor plôch ornej pôdy. Štruktúru pôdy to však podstatne neovplyvní, nakoľko v katastrálnom území Mikušovce je podiel poľnohospodárskych pôd až 84 % z celej rozlohy katastra, v extraviláne je podiel ešte vyšší - 86,3 %.

IV.1.2 Voda

Úprava suroviny v lokalite zámeru predpokladá pre prevádzkovanie triediacej linky využitie vody akumulovanej v ťažobných jamách. Voda pre triediacu linku bude čerpaná z najbližšej ťažobnej jamy. Kaly, pozostávajúce z odplavených jemných častí suroviny budú v závislosti na ich skutočnom obsahu odvádzané späť do vyťaženého priestoru (do sedimentačnej časti zriadenej v oddelenom priestore ťažobnej jamy). Po usadení kalov budú vody znova používané pre potreby prevádzkovania triediacej linky. Použité vody nepodliehajú chemickým zmenám, technologicky bude riešená granulometrická úprava štrkopieskov, jemné častice z úpravy suroviny budú prirodzene sedimentovať na dne ťažobných jam.

Nepredpokladá sa napojenie na vodovod. Pitná voda bude zabezpečovaná malospotrebitel'skými baleniami.

IV.1.3 Ostatné surovinové a energetické zdroje

V procese ťažby a úpravy štrkopieskov sa neuvažuje použitie strojno-technologických zariadení, vyžadujúcich napojenie na elektrickú energiu. Predpokladá sa použitie mobilnej techniky pre ťažbu, úpravu a nakladanie nerastnej suroviny.

Pre ťažobné a výrobné zariadenia budú potrebné pohonné látky pre motorové vozidlá, nakladacie mechanizmy a triediace zariadenia. Pohonné hmoty budú získavané dodávateľským spôsobom dovozom.

IV.1.4 Dopravná a iná infraštruktúra

Nástup do areálu ťažobne štrkopieskov je z cesty II. triedy II/594 cez existujúcu prístupovú vnútroareálovú cestu spevnenú štrkodrvinou. Zriadenie vjazdu rozhodnutím č. j. 4/2012/00685 zo dňa 03. 05. 2012 povolil Obvodný úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie Lučenec.

Dotknuté budú cesty v okolí - dopravný prístup predstavujú cestné komunikácie II. triedy (v čase spracovania tohoto zámeru alternatívne):

- trasa smer Lučenec - cesty II/594 a II/585
  - s napojením na štátnu cestu I/16 Zvolen - Lučenec - Rimavská Sobota
- trasa smer Veľký Krtíš: Panické Dravce - Veľká nad Ipľom - cesty II/594 a II/585

Na vnútornú manipuláciu (transport materiálu) so surovinou a s výrobkami z nej budú používané nákladné automobily, kolesové prípadne pásové nakladače, spĺňajúce kritériá technického stavu tak, aby nebola spôsobená kontaminácia pôdy a vôd. Iné stroje pre tento účel nie sú potrebné. Areálové cesty pre potrebu činnosti budú ako dočasné budované podľa postupu otvárových prác a situovania ťažobných etáží.

Dopravné frekvencie v prípade, že budú dosiahnuté projektované parametre ťažby, je možné orientačne odvodiť nasledovne:

ťažba do	50 000 t/rok
počet expedičných dní	200 dní v roku
expedičná doba	6,00 – 18,00 hod v pracovných dňoch
priemer na auto	20 t suroviny

Pri maximálnych projektovaných výrobných kapacitách bude

priemerná denná frekvencia	12,5 nákladných áut/deň
priemerná hodinová frekvencia	1 nákladné auto/hod.

Uvedené frekvencie sú vypočítané ako priemerné a maximálne možné pre danú kapacitu výroby, s využitím verejných komunikácií počas pracovných dní v hlavnej pracovnej zmene. Počas dní pracovného voľna a pracovného pokoja premávka ustane.

Doprava vyťaženého štrkopiesku v okolí ťažobne medzi Mikušovcami a Rapovcami je od roku 2013 zabezpečovaná na trasách smerom na Lučenec, Fiľakovo alebo Veľký Krtíš bez vplyvov na priechodnosť alebo prejazdnosť (predkladaný zámer bude náhradou za existujúcu ťažbu, nedôjde ku kumulácii dopravného zaťaženia). Neovplyvnené ostali potreby osobnej a ostatnej nákladnej dopravy v danej oblasti pre zabezpečenie zásobovania, poľnohospodárskej výroby, individuálnej výstavby a podobne, bez dopadov na zvýšenie prepravných nákladov občanov dotknutých obcí.

IV.1.5 Nároky na pracovné sily

Zabezpečením povrchovej ťažby na lokalite štrkopieskov Mikušovce sa predpokladá ťažobná činnosť využívajúca strojno-technologické zariadenia prenájmom alebo subdodávateľským spôsobom. Chod prevádzky predpokladá cca 6 pracovných miest.

IV.1.6 Nároky na zastavané územie a iné nároky

Navrhované činnosti nemajú nároky na zastavané územia obce Mikušovce resp. iných okolitých obcí.

IV.2. ÚDAJE O VÝSTUPOCH

IV.2.1 Zdroje znečistenia ovzdušia

Navrhovaná činnosť bude predstavovať ťažbu z vody a len čiastočne za sucha, pričom samotný proces úpravy v triediacej linke bude prebiehať mokrou cestou, čo má za následok zníženú prašnosť na linke.

IV.2.1.1 Hlavné líniové zdroje znečistenie ovzdušia

Líniovým zdrojom znečistenia bude súvisiaca nákladná cestná doprava. Dopravný prístup bude predstavovať prístupová cesta do ťažobne. Finálne upravené frakcie štrkopieskov budú prepravované nákladnými vozidlami k jednotlivým odberateľom.

Dotknuté budú cesty v okolí - dopravný prístup predstavujú cestné komunikácie II. triedy (v čase spracovania tohoto zámeru alternatívne):

- trasa smer Lučenec - cesty II/594 a II/585 (cca 85%)
  - s napojením na štátnu cestu I/16 Zvolen - Lučenec - Rimavská Sobota
- trasa smer Veľký Krtíš: Panické Dravce - Veľká nad Ipľom - cesty II/594 a II/585 (cca 15%).

Pre objem ročnej ťažby suroviny na úrovni do 50 000 t/rok sa prevádzková doprava odhaduje na cca 250 ton za deň, tzn. cca 25 prejazdov nákladných automobilov za deň v oboch smeroch. Situáciu pri dopravnej premávke po zohľadnení kumulácie dopravy z ťažobne štrkopieskov aj s vplyvom existujúcej prírastkami znečisťujúcich látok neovplyvní, dosahované koncentrácie sa pohybujú na nízkej úrovni a prekročenie limitných hodnôt sa nepredpokladá - hodnoty imisných prírastkov zo súvisiacej dopravy neprekročia limitné hodnoty $IHk_{NO_x} = 200 \mu\text{g}/\text{m}^3$, $IHk_{CO} = 10 \text{mg}/\text{m}^3$ vzhľadom k vyhláske č. 244/2016 Z. z. o kvalite ovzdušia a jej prílohy č. 1 (Limitné hodnoty na ochranu zdravia ľudí a termíny ich dosiahnutia).

Prírastky znečisťujúcich látok zo súvisiacej nákladnej automobilovej dopravy spojené s prevádzkou štrkoviska - emisie CO a NO_x pri zážihových i vznetrových motoroch plynulou jazdou a vyššou rýchlosťou dopravy klesajú, naopak stúpajú v priestoroch zatažených križovatiek. Na celkovú produkciu z cestnej dopravy má preto podstatný pozitívny vplyv plynulosť premávky, hlavne prejazd cez obývané časti obcí.

Navrhovateľ počas prevádzky navrhovanej činnosti bude dodržiavať požiadavky zákona č. 137/2010 Z. z. o ovzduší v znení neskorších predpisov a vyhláske MŽP SR č. 244/2016 Z. z. o kvalite ovzdušia.

IV.2.1.2 Hlavné plošné zdroje znečistenia ovzdušia

V zmysle prílohy č. 1 k vyhláske Ministerstva životného prostredia SR č. 410/2012 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší, možno prevádzku štrkoviska Mikušovce posúdiť a zaradiť ako:

číslo kategórie zdroja = 3.11 Ťažba a spracovanie silikátových surovín a iných surovín na výrobu stavebných materiálov alebo s iných priemyselne využívaných materiálov **okrem stavebného piesku a štrku v mokrom stave** – prahová kapacita > 0.

V prípade ťažby štrkopiesku budú emisie prachu významne redukované z nasledujúcich dôvodov:

- surovina obsahuje značné percento vlhkosti, ktorá je v nej viazaná aj po odkrytí, bude ťažená, prepravovaná a upravovaná vo vlhkom stave,
- samotný proces triedenia bude prebiehať so sprchovaním vodou, ktorá bude odplavovať zostatkové pieskovité a ílovité častice vyťaženej stavebnej suroviny.

Určítym zdrojom tuhých znečisťujúcich látok a znečistenia ovzdušia v rámci navrhovanej činnosti môže byť manipulácia so surovinou a doprava na príjazdových a vnútroareálových komunikáciách. Zo skládok hotových výrobkov budú prednostne odoberané povrchové presušené vrstvy, čím sa obnažia spodné zvlhčené vrstvy. Uskladnený materiál preto nebude potrebné zavlažovať. Priestor vnútroareálových komunikácií a manipulačných plôch bude v dobe suchých letných dní počas zvýšenej veternosti zvlhčovaný vodou.

Areál štrkoviska je od najbližších obytných zón obcí Mikušovce a Rapovce vzdialený približne 1 100 - 1 200 m, výstupy znečistenia ovzdušia svojím rozsahom neovplyvnia pohodu života a nebudú mať negatívne účinky na zdravie obyvateľstva. Dobývanie predmetného ložiska je projektované na území, ktoré nie je v zmysle § 9 ods. 1 zákona č. 137/2010 Z. z. o ovzduší oblasťou vyžadujúcou osobitnú ochranu ovzdušia. Celkové riešenie možno považovať za akceptovateľné.

IV.2.2 Odpadové vody

Počas prevádzky navrhovanej činnosti nebudú vznikať priemyselné odpadové vody. Sociálne zariadenia sa nebudú budovať. Servis mobilných WC bude zabezpečovať dodávateľská firma.

Nakladanie s vodami

Pri odvodňovaní štrkoviska sa musí postupovať tak, aby sa riešilo odvádzanie atmosférických zrážok (časť infiltruje) a pozornosť sa musí sústrediť na to, že:

- vody z povrchového odtoku (voda zo zrážok, ktorá nevsiakla do zeme) budú spádovaním terénu ťažobného areálu smerované do ťažobných jám tak, aby nespôsobovali škody na okolitých cudzích nehnuteľnostiach, aby vody neodtekali mimo priestor štrkoviska, v tom zmysle potreba riešenia vzniku a odvádzania banských vôd nie je odôvodnená,
- nerovnosti a prepadliny na pracovných plošinách, v ktorých sa môže zhromažďovať voda, sa musia priebežne urovnávať, aby nedochádzalo ku hromadeniu zrážkových vôd.

Zaobchádzanie s nebezpečnými látkami z hľadiska ochrany vôd

Podľa ustanovení § 39 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov, za zaobchádzanie s nebezpečnými látkami možno považovať tú časť činnosti, pri ktorej sa budú používať „rozložiteľné minerálne oleje a uhľovodíky ropného pôvodu“ (položka 5 podľa Zoznamu II - škodlivé látky, cit. vodného zákona) na prevádzku strojno-technologických zariadení pre ťažbu (nafta, prevádzkové oleje). O iné zaobchádzanie resp. činnosti s nebezpečnými látkami podľa účelov cit. zákona, ako je spracúvanie, preprava a skladovanie, na štrkovisku nepôjde.

Potrebné opatrenia, aby pri zaobchádzaní s nebezpečnými látkami nevnikli do povrchových vôd alebo do podzemných vôd alebo neohrozili ich kvalitu, budú zapracované do prevádzkových a dopravných poriadkov, ktorých obsahom bude:

- používať len také zariadenia, technologické postupy a spôsoby zaobchádzania s nebezpečnými látkami, ktoré sú vhodné aj z hľadiska ochrany vôd,
- zabezpečovať ťažbu na štrkovisku a prevádzku zariadení zamestnancami oboznámenými s osobitnými predpismi, bezpečnostnými predpismi a s podmienkami určenými na zaobchádzanie s nebezpečnými látkami z hľadiska ochrany vôd,
- pravidelné oboznamovanie obsluhy strojno-technologických zariadení pre ťažobné práce s prevádzkovými poriadkami,
- vykonávanie pravidelných kontrol technického stavu strojno-technologických zariadení a podľa výsledku prijímať opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov a následne určovať termín ich ďalšej kontroly,
- predpokladané možnosti havarijných únikov nebezpečných látok zo strojno-technologických zariadení, špecifikácia pomôcok a techniky, ktoré možno použiť pri havarijných únikoch, postup zásahov na zachytenie únikov nebezpečných látok na plochách ťažobne, v súlade Vyhláškou č. 100/2005 Z. z. (ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zaobchádzaní s nebezpečnými látkami, o náležitostiach havarijného plánu a o postupe pri riešení mimoriadneho zhoršenia vôd).

IV.2.3 Odpadové hospodárstvo

Pôvodca odpadov bude pri vykonávaní ťažobnej činnosti zabezpečovať:

- plnenie povinností vyplývajúcich z platnej legislatívy v odpadovom hospodárstve zákona o odpadoch, vyhlášky MŽP SR č. 371/2015 Z.z. ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch,
- vedenie evidencie o vzniku a spôsobe nakladania s odpadmi, ktoré vzniknú počas činnosti. Odpady zaradí v súlade s Prílohou č. 1 k vyhláške MŽP SR č. 365/2015 Z.z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov,
- aby zhromažďované zniknuté odpady boli vytriedené jednotlivo podľa druhov do doby ich zhodnotenia resp. zneškodnenia oprávnenou organizáciou (§ 14 ods. 1 zákona o odpadoch).

Podľa zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch v platnom znení budú počas ťažby a úpravy kameniva vznikajúť odpady, ktoré možno predbežne zatriediť podľa vyhlášky č. 365/2015 Z. z. - nasledovne:

Číslo skupiny, podskupiny, Názov skupiny, podskupiny a druhu odpadu	Kategória odpadu	
01 01 01 02	ODPADY POCHÁDZAJÚCE Z GEOLOGICKÉHO PRIESKUMU, ŤAŽBY, ÚPRAVY A ĎALŠIEHO SPRACOVANIA NERASTOV A KAMEŇA Odpad z ťažby nerudných nerastov	O
13 13 02 05	ODPADY Z OLEJOV A KVAPALNÝCH PALÍV Nechlórované minerálne motorové a prevodové oleje	N
15 15 01 10 15 02 02	ODPADOVÉ OBALY, ABSORBENTY, HANDRY NA ČISTENIE, FILTRAČNÝ MATERIÁL A OCHRANNÉ ODEVY INAK NEŠPECIFIKOVANÉ Obaly obsahujúce zvyšky NL alebo kontaminované NL Absorbenty, filtračné materiály vrátane olejových filtrov inak nešpecifikovaných, handry na čistenie, ochranné odevy kontaminované nebezpečnými látkami	N N
20 20 03 01	KOMUNÁLNE ODPADY (ODPADY Z DOMÁCNOSTÍ A PODOBNÉ ODPADY Z OBCHODU, PRIEMYSLU A INŠTITÚCIÍ) VRÁTANE ICH ZLOŽIEK Z TRIEDENÉHO ZBERU Zmesový komunálny odpad	O

Menšie množstvá technologických resp. nebezpečných odpadov, ktoré vzniknú v súvislosti s údržbou technologických resp. dopravných zariadení, nebudú v prevádzke navrhovateľa skladované, upravované, zhodnocované, alebo zneškodňované. Servis strojov a zariadení budú dodávateľsky vykonávať oprávnené organizácie (napr. výmena olejových náplní, chladiacich a brzdoých kvapalín, oprava, údržba, výmena súčiastok a podobne).

Komunálny odpad vznikajúci počas prevádzky bude zneškodňovaný v súlade s všeobecne záväzným nariadením obce (odvoz zmesového komunálneho odpadu MEPOS, s.r.o. Lučenec).

Vznik ťažobného odpadu

S vytvorením úložiska (výsypky) z ťažobného odpadu z dobývania (v súlade s ustanoveniami zákona č. 514/2008 Z.z. o nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu) **sa neuvažuje**, pretože z technológie ťažobných prác vyplýva, že v podstate celý objem vydobytý a upravenej suroviny z ložiska je využiteľný resp. predajný. V prípade výskytu polôh s väčšou kubatúrou vnútornej skrývky nepoužiteľnej ani na menej náročné stavebné účely, bude tento materiál využívaný na rekultivovanie vydobytých častí ložiska.

V zmysle uvedeného navrhovateľovi nevyplývajú žiadne povinnosti podľa ustanovení zákona č. 514/2008 Z.z. o nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu

IV.2.4 Zdroje hluku, vibrácií, žiarenia, tepla a zápachu

S súvislosti s prevádzkou lomu budú hluk produkovať technologické ťažobné, výrobné a manipulačné mechanizmy a nákladné vozidlá. Požiadavky na ochranu obyvateľstva pred účinkami hluku stanovuje vyhláška Ministerstva zdravotníctva SR č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí. Najvyššia prípustná ekvivalentná hladina hluku ($L_{Aeq,p}$) vo vonkajšom priestore viacpodlažných budov, 2 m pred fasádou chránených obytných miestností, pre dennú dobu je pre hluk z dopravy 60 dB a pre hluk z iných zdrojov 50 dB (územie IV. kategórie - bez obytnej funkcie a bez chránených vonkajších priestorov, výrobné zóny, priemyselné parky, areály závodov).

Počas bežnej prevádzky budú produkovať hluk a vibrácie ťažobné mechanizmy, triediaca linka a nákladné vozidlá. Navrhovaná činnosť ako producent hluku je zrovnateľná s jestvujúcou činnosťou v štrkovisku, z ktorej neprípustné negatívne narušenie hlukovej situácie v obciach Mikušovce resp. Rapovce nebolo zaznamenané a vzdialenosť navrhovanej činnosti nepredpokladá, hluk je rizikovým faktorom pre pracovné prostredie v ťažobni. Hlukový dopad

je pri plnej prevádzke zjavný najmä v bezprostredných priestoroch štrkoviska. Hladina hluku so vzdialenosťou klesá - bez pravdepodobných účinkov na zdravie obyvateľstva resp. ovplyvňovania pohody života v najbližších obytných zónach obcí Mikušovce resp. Rapovce.

Pri ťažobnej činnosti na ložisku nebudú vznikáť zdroje žiarenia, tepla a zápachu.

IV.2.5 Významné terénne úpravy a zásahy do krajiny

Nadmorská výška ťažobného územia je od 170 do 172 m nad morom, terén rovinný. Zámer činnosti a zabezpečenie ťažby štrkopieskov je povrchové dobývanie, ktoré bude riešené tak, aby narušenie scenérie bolo minimálne vnímateľné od obytných zón obcí Mikušovce a Rapovce, od štátnej cesty II. triedy 594 a aj od vodného toku Ipla. Ťažobnou činnosťou budú z horninového prostredia odoberané štrkopiesky, pričom dochádza k zmenšovaniu plôch poľnohospodárskej pôdy a vytváraniu nových vodných plôch v ťažobných jamách. Priestor medzi ťažobnými jamami zaplnenými vodou bude prestriedaný ponechanými pásmi pôvodného terénu ako ponechaných stabilných pilierov a časťami ťažobných jam vyplnených skrývkovými kvartérnymi sedimentami. Hladina vodných plôch bude ustálená na cca 1,8 m pod úrovňou terénu - s úrovňou hladiny spodnej vody.

Dobývaním sa na ložisku budú odnámať horninové vrstvy, čím sa v mieste ťažby bude meniť reliéf a konfigurácia reálneho prostredia. Pri ročnej ťažbe do 50 tis. ton pôjde o úbytok do cca 31 tis. m³ hornín, dôjde ku zmenám kvantity horninového masívu a tvaru reliéfu lokálneho charakteru. Dopady na morfológiu budú trvalé, plošné, vertikálneho charakteru. Zámer činnosti bude predstavovať zásahy podúrovňovou ťažbou nerastných surovín do georeliéfu územia, ktoré však pohľadovo z okolia ťažobne nie sú tak výrazné vzhľadom na plochý charakter pôvodného fluvialneho georeliéfu. Rôzne navážky a skládky vo finálnej fáze ukončovania ťažby v lokalite neostanú a v tomto smere krajina nebude negatívnejšie ovplyvňovaná.

Okolo štrkoviska, prednostne zo strany Chráneného areálu Volavčia kolónia, bude v rámci možností priebežnej rekultivácie čiastočne a vo fáze realizácie Plánu likvidácie ložiska vhodným spôsobom aj z hľadiska ochrany prírody a krajiny, vytvorená prirodzená kulisová clona vysádzaním drevín. Počas ťažby bude vytvorená prírodná hlučková bariéra a rušivý dojem v krajine bude eliminovaný.

Charakter činnosti nebude ovplyvňovať negatívne okolitú krajinu a jej funkcie, poľnohospodárstvo sa v bezprostrednom okolí ťažobne sa bude môcť uskutočňovať bez negatívnych dopadov, plnenie funkcií poľnohospodársky obrábaných orných pôd nebude mimo samotných plôch ťažobne obmedzené.

IV.2.6 Iné očakávané vplyvy, vyvolané investície

Zámer činnosti - ťažby štrkopieskov, s prihliadnutím najmä na použité technológie má jednoduché prevádzkové pomery s veľmi nízkym rizikom nehôd, ako aj ďalšími možnými rizikami, spojenými s realizáciou navrhovanej činnosti (napr. prírodné katastrofy, zmena klímy). Iné očakávané vplyvy, vyplývajúce zo zraniteľnosti navrhovanej činnosti voči rizikám závažných havárií alebo prírodných katastrof, ktoré by mohli mať účinky na zdravie obyvateľstva a životné prostredie sú nepravdepodobné.

V rámci navrhovanej činnosti sa neplánuje realizácia žiadnych stavieb alebo inžinierskych sietí a podobne, ani žiadne demolácie, asanácie, či preložky.

IV.3. Údaje o predpokladaných priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie

IV.3.1 Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery

Vplyvy na horninové prostredie a nerastné suroviny počas realizácie navrhovanej činnosti sa prejavujú v postupnom úbytku zásob štrkopieskov - objem do cca 31 tis. m³ ročne, resp.

podľa konkrétnych objemov vyťaženej suroviny. Sklony svahov a hĺbka ťažobných jám budú určené v dokumentácii pre povolenie ťažby s ohľadom na zaistenie stabilitných pomerov a elimináciu potenciálneho vzniku zosuvu. Predpokladá sa overená prax - výška (hĺbka) ťažobných rezov maximálne 6 m, sklony pod hladinou vody stabilizované na cca 32° - 38°. Aktivizácia zosuvov vplyvom dobývania sa neočakáva. Vyplnenie ťažobných jám vodou bude mať dôležitý staticko-stabilizačný význam, predpokladá sa, že hladina vodných plôch bude ustálená na cca 1,8 m pod úrovňou terénu - s úrovňou hladiny spodnej vody.

Po ukončení ťažobnej činnosti sa predpokladá, že na dotknutých pozemkoch sa ponechajú ťažobné jamy vyplnené vodou. Po obvode ťažobného priestoru bude ponechávaný neťažený pruh (ochranný pilier) so šírkou cca 5 m, aby nedochádzalo k samovoľnému zosúvaniu brehov vplyvom kolísania hladiny vody mimo územia odňatého z poľnohospodárskeho pôdneho fondu resp. príľahlých parciel.

S ohľadom na budúcu konfiguráciu terénu nehrozia geodynamické javy ako napr. vymolová erózia, ani iniciovanie iných typov exogénnych javov ako napr. svahové poruchy (vzhľadom na charakter podložného podkladu).

IV.3.2 Vplyvy na vodné pomery

Vplyv na množstvo, kvalitu alebo zmeny prúdenia podzemných vôd sa vzhľadom na geologicko-tektonické a hydrologické charakteristiky lokality a dotknutého územia nepredpokladá ako definovateľný vplyv. Hladina podzemnej vody v lokalite ostane nedotknutá, predpokladá sa jej ustálenie na cca 1,8 m pod úrovňou terénu v ťažobných jamách, technológia ťažby nevyžaduje čerpanie vôd z priestoru ťažby - ťažiť sa bude spod hladiny vody, podľa overenej dobývacej metódy. Ani po odkrytí časti ložiska skrývkovými kvartérnymi sedimentami sa nijakým spôsobom neovplyvní množstvo a prúdenie podzemných vôd, lebo plocha na infiltráciu sa nezmenší.

Voda v ťažobných jamách predstavuje „obnažené“ podzemné vody. Vodné telesá budú prietočné. Chemické zloženie vody v nových „jazeroch“ bude prakticky identické s podzemnou vodou. Ďalšie zmeny budú sledovať denné a sezónne zmeny teploty. Riziko, že vplyvom sezónne zvýšených teplôt môže dôjsť k biologicko-mikrobiologickému oživeniu, čo môže viesť k eutrofizácii, sa z doterajšej ťažby od roku 2013 nepotvrdilo, hlavne z dôvodu absencie prísunu živín do vody v danom priestore a aj fungovaniu prietočnosti vôd v ťažobných jamách. Zmeny v chemickom zložení je možné považovať za minimálne najmä potom, čo sa opätovne infiltrované vody zmiešajú s podzemnými vodami.

Vody z povrchového odtoku (voda zo zrážok, ktorá nevsiakla do zeme) budú spádovaním terénu ťažobného areálu smerované do ťažobných jám tak, aby nespôsobili škody na okolitých cudzích nehnuteľnostiach.

Potenciálne riziko negatívneho vplyvu budú predstavovať len mimoriadne situácie havarijnej povahy, ako napr. únik palív a olejov z motorových vozidiel následkom nehôd, zlého technického stavu vozidiel a podobne. Pri dodržiavaní technologickej disciplíny je akékoľvek riziko havárie, ktorá by spôsobila znečistenie povrchových alebo podzemných vôd, nepravdepodobné. Potrebné opatrenia, aby pri zaobchádzaní s nebezpečnými látkami tieto nevnikli do povrchových alebo podzemných vôd alebo neohrozili ich kvalitu, budú zapracované do prevádzkových a dopravných poriadkov.

Samotným územím ložiska nepreteká žiadny stály povrchový tok a ani jeho okolie nie je v kontakte s povrchovými recipientmi. Štrkovisko je situované za ochrannou protipovodňovou hrádzou rieky Ipeľ. Navrhovaná činnosť nebude mať vplyv na prietokové pomery vodných tokov v širšom okolí ložiska a množstvo vôd v týchto tokoch sa formuje bez vplyvu ťažobnej činnosti na ložisku. Vplyv na existujúce vzdialenejšie zdroje vôd na dotknutom území je možné vylúčiť.

IV.3.3 Vplyvy na pôdu

Dotknuté parcely v priestore ložiska sa nachádzajú v poľnohospodárskom pôdnom fonde (PPF), jedná sa o parcely evidované v katastri nehnuteľností ako „orná pôda“, s predpokladom na trvalé vyňatie. Nepoľnohospodárske použitie poľnohospodárskej pôdy v širšom

okolí posudzovaného záujmového územia si charakter a rozsah navrhovanej ťažobnej činnosti nevyžaduje. Vzhľadom na charakter územia ložiska štrkopieskov sa iné vplyvy na pôdy napr. utláčanie, chemická degradácia, intenzifikácia erózných javov nepredpokladajú.

Predpokladaný objem ťažby do 50.000 ton za rok má nároky na zábery:

• poľnohospodárskeho pôdneho fondu	• dočasné vyňatie	0 ha
	• trvalé vyňatie	do 10 ha
• lesného pôdneho fondu	• dočasné vyňatie	0 ha
	• trvalé vyňatie	0 ha.

Situácia parciel s predpokladom pre trvalé vyňatie z poľnohospodárskeho pôdneho fondu, celkom s výmerou do 10 ha, je zrejmá z výrezu katastrálnej mapy s vyznačením hraníc parciel pre činnosť vykonávanú banským spôsobom - grafická príloha č. 2.

Pri zábere PPF budú dodržané zásady ochrany poľnohospodárskej pôdy a postup pri odňatí poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodársky účel podľa zákona č. 220/2004 Z. z. zákona o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Na povrchových častiach ložiska bude pred ťažbou na ploche vyňatej poľnohospodárskej pôdy vykonaná skrývka humusového horizontu priebežne v potrebnom rozsahu resp. v dostatočnom predstihu pred vlastnou skrývkou, následne bude vyvážaná na rozprestretie na iných pozemkoch, prípadne zúrodnenie menej kvalitných pôd (v súlade podmienkami bilancie skrývky humusového horizontu poľnohospodárskej pôdy) tak, aby nedošlo k znehodnoteniu kvalitatívnych vlastností poľnohospodárskej pôdy. V prípade potreby bude skrývka humusového horizontu poľnohospodárskej pôdy na určitý čas uložená na depóniu (skládku), kde bude zabezpečená jej ochrana pred znehodnotením.

IV.3.4 Vplyvy na klimatické pomery

Z dôvodu prevádzky navrhovanej činnosti nedôjde k zmene, závažnému ani negatívnemu ovplyvneniu klimatických pomerov v dotknutom území v porovnaní so súčasným stavom. Plocha štrkoviska nebude natoľko veľká. Charakter a rozsah zámeru to nepredpokladá.

IV.3.5 Vplyvy na kvalitu ovzdušia

Navrhovaná činnosť bude predstavovať ťažbu z vody a len čiastočne za sucha, pričom samotný proces úpravy v triediacej linke bude prebiehať mokrou cestou, čo má za následok zníženú prašnosť na linke. Prašnosť z dôvodu ťažby bude minimálna a prakticky nebude prekonávať prašnosť pri bežnej poľnohospodárskej činnosti.

Určitým zdrojom tuhých znečisťujúcich látok a znečistenia ovzdušia v rámci navrhovanej činnosti môže byť manipulácia so surovinou a doprava na príjazdových a vnútroareálových komunikáciách.

Tieto vplyvy budú časovo obmedzené s ohľadom na dobu prevádzky. Budú predovšetkým spojené so zvýšeným pohybom nákladných automobilov pri preprave suroviny a použitím ťažobných mechanizmov, konkrétne hydraulického lyžicového rýpadla a kolesových nakladačov na diesellový pohon. Sprievodným javom ťažobnej činnosti bude zvýšená prašnosť a tvorba emisií, ktoré sa budú prejavovať nielen na dotknutom území, ale aj na prístupovej komunikácii a cestách, po ktorých bude surovina transportovaná v dvoch smeroch - smer Lučenec - cesty II/594 a II/585 (predpoklad 85%), smer Veľký Krtíš - cesty II/594 a II/585 (predpoklad 15%).

Areál štrkoviska je od najbližších obytných zón obcí Mikušovce a Rapovce vzdialený cca 1 100 - 1 200 m, výstupy znečistenia ovzdušia svojím rozsahom neovplyvnia pohodu života a nebudú mať negatívne účinky na zdravie obyvateľstva. Dobývanie predmetného ložiska je projektované na území, ktoré nie je v zmysle § 9 ods. 1 zákona č. 137/2010 Z. z. o ovzduší oblasťou vyžadujúcou osobitnú ochranu ovzdušia. Pre objem ročnej ťažby suroviny na úrovni do

50 000 t/rok sa prevádzková doprava odhaduje na cca 800 ton za deň, tzn. cca 35 prejazdov nákladných automobilov za deň v oboch smeroch, resp. 3 prejazdy za hodinu v oboch smeroch. Situáciu pri dopravnej premávke po zohľadnení kumulácie dopravy z ťažobne štrkopieskov aj s vplyvom existujúcej dopravy prírastkami znečisťujúcich látok neovplyvní tak, aby mala negatívne účinky na životné prostredie vrátane zdravia obyvateľstva.

IV.3.6 Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy

Dotknutá plocha ložiska štrkopieskov a kontaktné územie budú ovplyvnené vykonávaním ťažobných banských prác, súvisiacej úpravy a dopravy. Tento vplyv bude najvýznamnejší v bezprostrednej blízkosti štrkoviska a technologickej linky, s narastajúcou vzdialenosťou budú negatívne účinky postupne doznievať.

Očakáva sa, že biotopy rieky Ipel s výskytom aj ohrozených a chránených druhov živočíchov budú zachované, nakoľko nebudú priamo fyzicky narušené, ani nepriamo ovplyvnené napríklad zmenou vodného režimu, ktorý sa zachová. Prevádzka štrkoviska od roku 2013 vo vzťahu na maloplošné chránené územie - Chránený areál Volavčia kolónia nezaznamenala negatívne vplyvy pri akceptácii určených podmienok ťažby, hlavne v hniezdnom období ťažiť vo vzdialenejšej časti ložiska. Preto aj pre ťažbu podľa Plánu využívania na roky 2019 - 2028 sú plochy ťažobne projektované tak, aby bol priestor štrkoviska pripravený osobitne pre hniezdne obdobie (západná časť areálu a severné plochy nad terajšou ťažobňou - vzdialenosť 600 - 750 m - kazety 4, 5, 6 prípadne 3) a mimohniezdne obdobie (východná časť areálu - vzdialenosť 200 - 500 m - kazety 1, 2 prípadne 3). Orientačné situovanie ťažobných jám - kaziet je zrejme z grafickej prílohy č. 3.

Predpokladaná ťažba štrkopieskov je lokalizovaná na území s intenzívne obrábanou poľnohospodárskou pôdou. Vzhľadom na súčasný stav intenzívneho využívania územia a existujúcej ťažobne je zrejme, že z územia zámeru nebude vytlačený nijaký významný rastlinný ani živočíšny taxón. Dôjde síce k záberu časti potravinového stanovišťa niekoľkých živočíšnych druhov, tento však s ohľadom na prevažujúce plochy poľnohospodárskej pôdy v okolí nie je významný. Z tohto dôvodu nebude preto nevyhnutné navrhovať osobitné opatrenia.

Zámer činnosti nemá nároky na zábery resp. zmeny trvalých trávnych porastov, ktoré by mohli mať negatívny vplyv na predmet ochrany Chráneného vtáčieho územia Poiplie a sú považované za zakázané činnosti podľa ustanovení vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 20/2008 Z. z., ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Poiplie.

Po ukončení ťažby štrkopieskov dôjde k vytvoreniu vodných plôch v krajine, ktorá by po stabilizácii a rekultivácii územia mohla byť postupne osídľovaná viacerými druhmi viazanými na vodné prostredie, resp. ktoré takýto typ biotopu využívajú na obživu. Po ukončení ťažby môže vzniknúť priestor, ktorý dáva potenciál využiteľnosti pre Chránený areál Volavčia kolónia a aj Chránené vtáčie územie Poiplie, zlepšenie stavu biotopov a ekologickej stability biokoridoru vlastného toku Ipľa.

Po ukončení ťažby v terajšom ťažobnom priestore (predklad 2018) bude plocha upravená podľa Plánu likvidácie ložiska tak, ako bude odkonzultované so Štátnou ochranou prírody SR, Správa chránenej krajinej oblasti Cerová Vrchovina a schválené po vyjadrení sa príslušných orgánov štátnej správy, hlavne starostlivosti o životné prostredie. Cieľom je dosiahnuť stav, aby terajšia plocha ťažobne (cca 5 ha) bola v čase nábehu ťažby na novej doteraz nevyužívanej časti ložiska rekultivovaná.

Po ukončení ťažby podľa predkladaného zámeru bude celý priestor upravený ako celok. V tomto období prípravy ťažby nevyhradeného nerastu - štrkopiesku na ložisku Mikušovce podľa Plánu využívania na roky 2019 - 2028 formou činnosti vykonávanej banským spôsobom je predčasné riešiť Plán likvidácie, ktorý bude vypracovaný podľa konkrétneho stupňa vydobytia ložiska. V tejto etape vidíme principiálne možné dve alternatívy riešenia:

- vytvoriť v priestore športovo-rekreačný areál (vnímame určité riziká z rušenia do okolia),
- realizovať revitalizačné opatrenia pre zlešenie kvality krajiny z hľadiska ochrany prírody vrátane vplyvov na faunu, flóru a ich biotopy, následne bude mať priestor bývalého štrkoviska vo vzťahu k parametrom Chráneného vtáčieho územia Poiplie a jeho biotických spoločenstiev vyšší biologický potenciál.

Okolo štrkoviska, prednostne zo strany Chráneného areálu Volavčia kolónia, bude v rámci možností priebežnej rekultivácie čiastočne a vo fáze realizácie Plánu likvidácie ložiska vhodným spôsobom aj z hľadiska ochrany prírody a krajiny, vytvorená prirodzená kulisová clona vysádzaním drevín. Počas ťažby bude vytvorená prírodná hluková bariéra a rušivý dojem v krajine bude eliminovaný.

S ohľadom na dlhodobé antropogénne pôsobenie ťažobnej činnosti v širšom okolí lokality sa nepredpokladá, že územím vedú migračné koridory zvere. Priamo v záujmovom území nie sú informácie o migračných koridoroch zvere.

Dotknuté územie ložiska štrkopieskov Mikušovce a jeho prírodné prostredie možno považovať za únosné, s dostatočnými regeneračnými schopnosťami prírodných zdrojov v dotknutej oblasti. Pre eliminovanie potenciálneho rizika environmentálnej škody v prípade identifikovania chránených druhov a chránených biotopov budú zo strany ťažiara navrhnuté preventívne opatrenia v súlade s ustanoveniami zákona č. 359/2007 Z. z. o prevencii a náprave environmentálnych škôd a o zmene a doplnení niektorých zákonov s cieľom potencionálne škody vplyvom ťažby štrkopieskov maximálne eliminovať.

IV.3.7 Vplyvy na krajinnú štruktúru

Najvýznamnejší vplyv, ktorým dôjde k podstatnému zásahu do scenérie krajiny bude odobratie poľnohospodárskeho pôdneho fondu, čím dôjde k znemožneniu poľnohospodárskeho hospodárenia (znak kultúrno-historickej charakteristiky) na ploche ťažby (s výmerou do 10 ha) v súlade s návrhom rekultivácie a ďalej nevratné odťaženie horninového materiálu v aluviálnej nive rieky Ipeľ (znak prírodnej charakteristiky).

Kompenzácie v podobe vzniku sústavy vodných plôch s ponechaním vybraných segmentov voľnej krajinej sukcesii a tiež účelná úprava svahov jazier vzniknutých po ťažobných jamách s premenlivým sklonom a citlivým prechodom do okolitého pôvodného terénu a ich rekultivácia so sprievodnou zeleňou, najmä smerom ku hrádzi a brehom rieky Ipeľ budú v konečnom dôsledku znamenať oživenie ako prírodnej charakteristiky (ekosystémová a druhová diverzita), tak aj priestorových charakteristik (lokálna zvýšená mozaikovitosť, zvýšenie krajinej diverzity). Jedným z riešení sanácie a rekultivácie tiež možno uvažovať s následným rekreačným využitím, čo bude znamenať funkčnú zmenu územia.

Spomínané vplyvy nepredstavujú zásadne nepriaznivú premenu charakteru krajiny v dotknutom krajinnom priestore.

IV.3.8 Vplyvy na urbánny komplex a využívanie zeme

Zámer a vykonávanie navrhovanej činnosti nevyžaduje zmeny organizácie vnútorného prostredia okolitých obcí a nevyvoláva potreby zmien rozsahu ich zastavaného územia.

Ťažbou štrkopieskov v lokalite Mikušovce dôjde k trvalému záberu pôdy s rozlohou celkom 99 999 m². Uvedeným trvalým záberom poľnohospodárskej pôdy budú dotknuté pôdy s:

- BPEJ 0412003, ktoré nepatria
- BPEJ 0411002, ktoré patria

podľa prílohy č. 2 Nariadenie vlády SR č. 58/2013 Z. z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších predpisov medzi najkvalitnejšie poľnohospodárske pôdy na katastrálnom území Mikušovce podľa kódu bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek (BPEJ).

IV.3.9 Vplyvy na archeologické náleziská, paleontologické náleziská a významné geologické lokality

Vplyv na archeologické náleziská, paleontologické náleziská a významné geologické lokality sa neočakáva. V predmetnom území počas ťažby od roku 2013 neboli identifikované a nie je predpoklad ich výskytu. V prípade nájdania archeologického nálezku sa bude postupovať podľa § 40 ods. 2 a 3 zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších zmien a doplnení.

IV.3.10 Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky a kultúrne hodnoty nehmotnej povahy

Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky a kultúrne hodnoty nehmotnej povahy sa neočakáva. V dotknutom území neboli identifikované.

IV.3.11 Vplyvy na priemyselnú, lesnú a poľnohospodársku výrobu

Vplyvy na priemyselnú výrobu

Navrhované využívanie stavebnej suroviny - štrkopiesku z ložiska Mikušovce a s tým súvisiaca banská činnosť spadá do odboru ťažobného priemyslu a výroby stavebných hmôt. Ťažbou sa budú pokrývať nároky na surovinový potenciál prednostne pre stavebný priemysel i priemysel stavebných látok. Činnosť bude mať pozitívny vplyv pre oblasť stavebných surovín.

Ložisko bude poskytovať surovinu, čím zlacní stavebnú výrobu v regióne. Činnosť sa bude podieľať na trhu stavebných surovín prednostne v regionálnom, v prípade dopytu aj nadregionálnom rozsahu.

Vplyvy na poľnohospodársku výrobu

Vplyv navrhovanej činnosti na poľnohospodársku výrobu spočíva v trvalom zábere poľnohospodárskeho pôdneho fondu pre účely povrchovej ťažobne. Charakter banskej činnosti neovplyvní negatívne poľnohospodársku výrobu v bezprostrednom okolí ťažobne, môže sa uskutočňovať bez negatívnych dopadov mimo samotných plôch ťažobne.

Vplyvy na lesné hospodárstvo

Navrhovaným využitím územia nebude lesná výroba dotknutá.

IV.3.12 Vplyvy na služby, rekreáciu a cestovný ruch

Navrhovaná činnosť je lokalizovaná v priestore bez rekreačných zariadení. Možnosti rekreácie a cestovného ruchu v širšom okolí však realizáciou zámeru nebudú ovplyvnené.

Významný pozitívny vplyv na rekreačné využitie územia môže mať zámer po dokončení sanačných a rekultivačných prác. Vodná plocha, ktorá vznikne po vyťažení štrkopieskov bude mať z časti ekostabilizačnú funkciu a po doriešení strategicko-koncepčných zámerov regiónu aj z časti rekreačnú funkciu.

IV.3.13 Vplyvy na dopravu

Finálne upravené frakcie štrkopieskov budú prepravované k jednotlivým odberateľom nákladnými vozidlami. Preprava sa bude vykonávať v pracovných zmenách, orientačne 200 dní v roku (mimo zimných mesiacov), v čase od 6.00 do 18.00, priemerná denná frekvencia 25 nákladných áut/deň v oboch smeroch resp. priemerná hodinová frekvencia prejazdov 2 nákladné autá v oboch smeroch. Uvedené frekvencie sú vypočítané ako priemerné a maximálne možné pre danú kapacitu ťažby do 50 kt za rok, s využitím verejných komunikácií počas pracovných dní v hlavnej pracovnej zmene. Počas dní pracovného voľna a pracovného pokoja premávka ustane.

Nárast dopravy markantnejšie neovplyvní pohodu života a hlukovú situáciu pri dopravnej premávke, príspevky dopravných frekvencií sú nízke, s dobrými rozptylovými možnosťami. Doprava vyťaženého štrkopiesku v okolí ťažobne medzi Mikušovcami a Rapovcami je od roku 2013 zabezpečovaná na trasách smerom na Lučenec alebo Veľký Krtíš bez vplyvov na priechodnosť alebo prejazdnosť. Neovplyvnené ostali potreby osobnej a ostatnej nákladnej dopravy v danej oblasti pre zabezpečenie zásobovania, poľnohospodárskej výroby, individuálnej výstavby a podobne, bez dopadov na zvýšenie prepravných nákladov občanov dotknutých obcí.

Pri ťažbe a následnom odvoze štrkopieskov z ložiska Mikušovce budú rešpektované a dodržiavané príslušné ustanovenia zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (cestný zákon) a zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

IV.4. Hodnotenie zdravotných rizík

Počas realizácie navrhovanej činnosti sa nepredpokladajú nové zdravotné riziká pre obyvateľov obcí Mikušovce, Rapovce a ďalších v okolí. Mierny nárast intenzity nákladnej dopravy neovplyvní výraznejším podielom vyššiu možnosť vzniku nehôd, vplyvy na nárast hluku, exhalátov a celkovú prašnosť (vplyv na sluchové orgány, nervovú sústavu, dýchacie cesty), sú vzhľadom na vzdialenosť najbližšej obytnej zástavby zdravotné riziká minimálne.

Analógiou z podobných štrkovísk a doterajších poznatkov ťažby na ložisku Mikušovce od roku 2013 možno predpokladať výskyt prác spojených so zvýšeným ohrozením zdravia vyplývajúcich z pracovných podmienok - výskyt rizikových faktorov hluk, vibrácie a prípadne prach. Pri dodržaní technologickej disciplíny a na základe analógie so zrovnateľnými ťažobňami pri obsluhu strojno-technologických zariadení možno reálne predpokladať, že nedôjde ku prekročeniu hodnôt ukazovateľov ani u jednej profesie.

Ku prevádzke ťažobne bude vypracovaný DOKUMENT o posúdení rizika zamestnancov na banských prevádzkach na základe § 6 ods. 1, písm. c) zákona NR SR 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a zmene a doplnení niektorých zákonov. Pre zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce budú poskytované osobné ochranné pracovné prostriedky (OOPP) podľa internej smernice - Zoznamu poskytovaných OOPP pre pracovné činnosti pri banskej činnosti na banských prevádzkach, ktorý bol vydaný na základe § 6, ods. 1, písm. j) a ods. 2, písm. a) zákona NR SR č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov a § 5 nariadenia vlády SR č. 395/2006 Z. z. o minimálnych požiadavkách na poskytovanie a používanie osobných ochranných pracovných prostriedkov.

IV.5. Údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na chránené územia [napr. navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, súvislá európska sústava chránených území (Natura 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti]

Zájmové územie je súčasťou Chráneného vtáčieho územia Poiplie (CHVÚ), kde sú evidované vyššie záujmy ochrany prírody a krajiny, ktoré bolo vyhlásené vyhláškou Ministerstva životného prostredia SR č. 20/2008 Z. z. za účelom zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania.

V rámci povolovacích konaní existujúcej ťažby štrkopieskov pre ložisko Mikušovce bolo vydaných viacero odborných stanovísk a vyjadrení:

- Krajského úradu životného prostredia v Banskej Bystrici č. 2011/01010-Pr zo dňa 10. 10. 2011 a č. 03/2012/451-Fi zo dňa 16. 04. 2012 vydaných v zmysle § 28 ods. 4 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny sa navrhovaná činnosť - **ťažba štrkopieskov** a vybudovanie cesty pre komunikačno-manipulačný priestor k ložisku štrkopieskov Mikušovce **nepovažuje za zásah do územia, ktorý môže spôsobiť podstatné zmeny v biologickej rozmanitosti, štruktúre a vo funkcii ekosystémov CHVÚ Poiplie a teda nebude mať významný dopad na predmet ochrany CHVÚ Poiplie** a preto nie je predmetom posudzovania vplyvov na životné prostredie v zmysle § 18 ods. 12 zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- Rozhodnutím Krajského úradu životného prostredia v Banskej Bystrici č. 03/2012/293-Fi zo dňa 17. 04. 2012 bola udelená **výnimka zo zákazu** ustanoveného v § 2 ods. 1 písm. d) vyhlášky č. 20/2008 Z.z., ktorou sa vyhlasuje CHVÚ Poiplie. Výnimkou sa žiadateľovi povolilo použitie existujúceho trvalého trávneho porastu na nepoľnohospodárske účely a to na vybudovanie ťažobného priestoru v katastrálnom území Mikušovce na parcelách KN-C č. 2222/2, 2225/2, 2226/2, 2227/2 a 2228/2 o celkovej výmere ťažobného priestoru 4,9962 ha a na výstavbu prízjazdovej cesty k ťažobnému priestoru na časti parcely KN-C č. 2228/3 v k.ú. Mikušovce na časti parcely KN-C Č. 889/2 v k.ú. Rapovce o celkovej výmere 0,115 ha.

Nakoľko cieľom zámeru je zabezpečenie ťažby na doteraz neťaženej časti využívaného ložiska štrkopieskov Mikušovce, možno odborné stanovisko príslušného orgánu štátnej správy starostlivosti o životné prostredie ku vplyvom existujúcej ťažby považovať použiteľné aj pre predkladaný zámer ťažby na tomto ložisku. Ide o použitie tej istej technológie ťažby z brehu spätným ústupovým spôsobom v tzv. kazetách - ťažobných jamách, pričom:

- jedna - vo výchonej časti ložiska (kazety 1, 2 prípadne 3) bude v ťažbe v mimohniezdnom období volavky popolavej (t.j. od 1. júla do 28. februára príslušného kalendárneho roka),
  - druhá - v západnej časti ložiska (kazety 4, 5, 6 prípadne 3) bude v ťažbe v hniezdnom období volavky popolavej (t.j. od 1. marca do 30. júna príslušného kalendárneho roka),
- čím budú eliminované vplyvy navrhovanej činnosti na maloplošné chránené územie Chránený areál Volavčia kolónia, vzdialené 200 - 750 m južným až juhovýchodným smerom od ťažobne.

Zájmové územie ložiska štrkopieskov Mikušovce sa nachádza v dostatočnej vzdialenosti 14 km od veľkoplošného chráneného územia CHKO Cerová vrchovina a nie je v kontakte so žiadnym územím európskeho významu, chránenými vodohospodárskymi oblasťami a podobne, nepredpokladá sa vplyv navrhovanej činnosti na takého chránené územia.

IV.6. Posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a časového priebehu pôsobenia

Ložisko štrkopieskov Mikušovce, ktoré je pre zabezpečenie ťažby predmetom zámeru, je situované v prostredí, ktoré nie je zatažené a ani význačné niektorou zo zložiek životného prostredia. Všetky činnosti v prevádzke budú vykonávané so zreteľom a v súlade s právnymi normami na ochranu životného prostredia. Mierne negatívny vplyv na životné prostredie bude preukázateľný len v úzkom lokálnom rozsahu štrkoviska.

Zabezpečenie dostupnosti zdroja kvalitnej suroviny - štrkopiesku má aj pozitívne vplyvy činnosti, hlavne pracovné príležitosti, zachovanie zdroja príjmov pre jednotlivcov, zabezpečenie materiálu pre stavebný priemysel a výstavbu komunikácií. Hlavne budovanie dopravnej infraštruktúry a zabezpečenie proporcionálneho rozvoja ciest sítě krátkodobo generuje nároky na regionálne cesty, avšak v dlhodobom horizonte smeruje k zlepšeniu regionálnej cestnej infraštruktúry s pridanou hodnotou potenciálu hospodárskeho rozvoja.

TABULKA
posúdenia očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a časového priebehu pôsobenia

ovplyvnené zložky a faktory	vplyv	významnosť	časový priebeh
horninové prostredie	–	SV	D
nerastné suroviny	–	SV	D
zmena reliéfu	–	SV	D
poľnohospoárska pôda	–	V	D
klimatické pomery	–	MV	K
kvalita ovzdušia	–	MV	K
fauna, flóra a ich biotopy	–	MV	D
krajinná štruktúra	–	MV	K
scenéria krajiny	–	MV	D
priemyselná výroba	+	SV	K
pracovné sily	+	MV	K
regionálny rozvoj	+	V	D
riziko havárii	–	MV	K
doprava	–	SV	K
kvalita života v súvislosti so zatažením ciest	–	MV	K
kvalita života v súvislosti s ťažbou	–	MV	K
rekreácia a cestovný ruch	–	MV	K

vplyv = pozitívny +, negatívny –

významnosť = významný **V**, stredne významný **SV**, málo významný **MV**

časový priebeh = krátkodobý **K** (do roku 2028) vratný, dlhodobý **D** (po roku 2028) nevratný

IV.7. Predpokladané vplyvy presahujúce štátne hranice

Činnosť je situovaná v južnej časti Stredného Slovenska a nepredpokladajú sa cezhraničné vplyvy činnosti. Ani pri neštandardných situáciách, napríklad prírodných katastrofách alebo havárii, sa nedá reálne uvažovať o cezhraničných vplyvoch.

Pri vzdialenosti cca 6 km od hraníc s Maďarskou republikou, ak berieme do úvahy malý rozsah ťažobnej činnosti (v medzinárodných súvislostiach), riedenie a prirodzenú degradáciu potenciálnych znečisťujúcich látok, nedá sa reálne predpokladať zvýšenie koncentrácií znečisťujúcich látok nad povolené limity.

IV.8. Vyvolané súvislosti, ktoré môžu spôsobiť vplyvy s prihliadnutím na súčasný stav životného prostredia v dotknutom území

Ďalšie súvislosti, ktoré by mali dopad na niektorú zložku životného prostredia, vyvolané popisovanými vplyvmi neboli identifikované.

IV.9. Ďalšie možné riziká spojené s realizáciou navrhovanej činnosti

K týmto rizikám možno zaradiť prevádzkové riziká, ktoré spadajú do oblasti ohrozenia zdravia zamestnanca a života a ohrozenia pracovného prostredia.

Ku prevádzke ťažobne bude vypracovaný DOKUMENT „Vyhodnotenie neodstrániteľných nebezpečenstiev a neodstrániteľných ohrození a návrh opatrení proti týmto nebezpečenstvám a ohrozeniam pri vykonávaní prác pri ťažbe ložiska Mikušovce“. Vydanie tohto dokumentu vychádza z ustanovení § 4, ods. 1 zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Možné ohrozenia a nebezpečenstvá na prevádzke možno rozdeliť do týchto skupín faktorov:

- mechanické - porucha strojno-technologických zariadení, prevrátenie, vznietenie resp. požiar strojno-technologického zariadenia,
- vplyv prostredia - voľný pohyb horniny, nestabilný okraj ťažobných etáží,
- spôsobilosť osoby - zavalenie, pád do hĺbky, pritlačenie časti tela, zachytenie, pokľznutie, zásah letiacimi kusmi hornín od strojného zariadenia,
- vplyv prostredia - meteorologické podmienky, zmena počasia, prúdenia vzduchu, silný vietor, prietrž mračien,
- ľudský faktor - sabotáž, teroristický útok.

Proti zabráneniu vyššie uvedenými ohrozeniami budú pred začatím činnosti vypracované ochranné opatrenia, ktoré spočívajú v dodržiavaní technických, technologických a bezpečnostných pokynov, ako aj v zabezpečení predpísaných prostriedkov a pomôcok pre rizikových pracovníkov.

V prípade eventuálneho vzniku havárie sa postupuje podľa operatívnej časti havarijného plánu, ktorý je v existujúcej ťažobni vypracovaný podľa Smernice Ústredného banského úradu z 1. apríla 1966 č. 2200/1966 pre zostavenie plánu na likvidáciu závažných prevádzkových nehôd pri banskej činnosti vykonávanej povrchovým spôsobom (povrchové havarijné smernice) a § 18 Vyhlášky SBÚ č. 29/1988 Zb. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a bezpečnosti prevádzky pri banskej činnosti a činnosti vykonávanej bankským spôsobom na povrchu.

IV.10. Opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov jednotlivých variantov navrhovanej činnosti na životné prostredie

Zámer je vypracovaný v jednom variante (vyjadrenie Okresného úradu Lučenec, Odbor starostlivosti o životné prostredie o upustení od požiadavky variantného riešenia navrhovanej činnosti, č. j. OU-LC-OSZP-2018/000573-1 zo dňa 18. 01. 2018, podľa § 22 ods. 6 zákona č. 24/2006 Z. z.), preto nie sú vypracované opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov viacerých variantov navrhovanej činnosti.

Medzi základné opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov navrhovaného variantu patria:

- ťažbu zabezpečovať podľa Plánu využívania na roky 2019 - 2028 (na základe povolenia rozhodnutím Obvodného banského úradu), so zapracovaním záverov z predkladaného Zámeru o posudzovaní vplyvov na životné prostredie,
- dodržiavať technologický postup dobývacích prác a technologický postup na triedenie frakcii štrkopieskov,
- dodržiavať technické a technologické predpisy, všeobecne záväzné predpisy v oblasti životného prostredia a hygieny, technických noriem, havarijných plánov a prevádzkových predpisov pre manipuláciu s nebezpečnými odpadmi a škodlivými látkami,
- nakladanie s nebezpečnými odpadmi a škodlivými látkami (napr. pohonné hmoty, oleje) zabezpečiť na určených a označených miestach prevádzky,
- pri preprave suroviny ku odberateľom zabezpečiť elimináciu sekundárnej prašnosti,
- udržiavať prístupovú komunikáciu vo vyhovujúcom stave, v prípade znečistenia odstraňovať nánosy blata neodkladne,
- vzájomná spolupráca obce a vedenia štrkoviska vo vzťahu k jeho prevádzke.

IV.10.1. Územno-plánovacie opatrenia

Obec Mikušovce nemá vypracovanú a schválenú územnoplánovaciú dokumentáciu, preto sa územnoplánovacie opatrenia nenavrhuju.

IV.10.2. Opatrenia pre životné prostredie

- z dôvodu zabránenia šírenia invazívnych druhov rastlín pravidelne sledovať plochy uvoľnené po ťažbe ako aj plochy ťažobného areálu a bezprostredne po zistení výskytu invazívnych rastlín ich odstrániť v súlade s platnou legislatívou,
- medziskládky triedeného štrkopiesku ako aj haldovanie ornice a skrývkovej zeminy neumiestňovať zo strany od Chráneného areálu Volavčia kolónia
- vykonávať opatrenia smerujúce k predchádzaniu a obmedzovaniu poškodenia a ničenia ekosystémov,
- zabezpečiť ochranu prirodzeného druhového zloženia susediacich ekosystémov reguláciou zámerného rozširovania nepôvodných druhov,
- odstraňovať nepôvodné druhy rastlín, ktoré samovoľne šíria a vytláčajú pôvodné druhy z ich prirodzených biotopov a znižujú biologickú rozmanitosť,
- neohrozovať, nepoškodzovať alebo neničiť rastliny a živočíchy alebo ich biotopy, pri vykonávaní všetkých činností postupovať tak, aby nedochádzalo k ich zbytočnému úhynu alebo k poškodzovaniu a ničeniu,
- po ukončení prác na jednotlivých častiach štrkoviska vykonať predpísané úpravy územia, odstrániť všetky bodové a plošné potenciálne zdroje poškodzovania prostredia.

IV.10.3. Technické opatrenia

- záber poľnohospodárskeho pôdneho fondu vykonávať postupne, len v nevyhnutnom rozsahu, pritom dodržiavať príslušné ustanovenia zákona č. 220/2004 Z. z. zákona o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- pred začatím jednotlivých etáp skrývkových prác vyriešiť spôsob manipulácie so zeminami tak, aby sa predišlo ich znehodnocovaniu. V prípade, že kvalitná humusová zemina nebude odvážaná ihneď na miesta využitia, bude nutné zabrániť procesu degradácie napr. z dôvodu vývoja ruderalnej vegetácie a ďalej tiež jej rozkrádaniu,
- skrývku humusového horizontu realizovať priebežne v potrebnom rozsahu resp. v dostatočnom predstihu pred vlastnou skrývkou, následne vyvážať na rozprestretie na iných pozemkoch, prípadne zúrodnenie menej úrodných pôd (v súlade podmienkami bilancie skrývky humusového horizontu poľnohospodárskej pôdy) tak, aby nedošlo k znehodnoteniu kvalitatívnych vlastností poľnohospodárskej pôdy,

- potenciálne najväčšie neodstrániteľné nebezpečenstvo a neodstrániteľné ohrozenie hrozí pri všetkých prácach a pobytoch osôb v blízkosti okrajov ťažobných rezov, preto je potrebné:
  - okraje pracovných plošín sa musia čistiť a zabezpečovať tak, aby nedošlo k pádu nežiadúcich predmetov do ťažobných jám, vyhlásiť zákaz podkopávania rezov a zákaz pohybu, pobytu a práce zamestnancov v blízkosti okrajov rezov bez ich predchádzajúcej kontroly a zabezpečenia,
  - dodržiavať sklon ťažobných rezov tak, aby nedochádzalo k nežiadúcemu repr. nekontrolovanému zosuvu brehov ťažobných jám naplnených vodou,
  - zabezpečiť vstup do objektov a na pracoviská banskej prevádzky, hlavne v blízkosti okrajov rezov sa musia ohradiť alebo inak zabezpečiť proti vstupu nepovolaných osôb (výstražné tabuľky upozorňujúce na nebezpečenstvo pádu do priehlbne, tabuľky zákazu vstupu nepovolaným osobám),
  - pre dobývanie nerastnej suroviny, jej nakladanie a prepravu používať len strojné zariadenia vhodných technických parametrov a v dobrom prevádzkyschopnom technickom stave,
  - práce a činnosti vyžadujúce odbornú spôsobilosť (obsluha strojných zariadení) vykonávať len so zamestnancami, ktorí spĺňajú tieto požiadavky (napr. vyhláška ministerstva stavebníctva č. 77/1965 Zb. o výcviku, spôsobilosti a registrácii obslúh stavebných strojov),
  - udržiavať zariadenia, ako aj iné prostriedky a pomôcky, ktoré slúžia prevádzke a jej bezpečnosti, prípadne ochrane života a zdravia pracovníkov, stále v nezávadnom a použiteľnom stave,
  - dodržiavať platné právne predpisy z oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri banskej činnosti, havarijný plán pre povrchový lom a preukázateľné poučenie o havarijnom pláne a dodržiavaní zásad bezpečnosti a ochrany zdravia,
  - zabezpečiť a kontrolovať používanie pridelených osobných ochranných pracovných prostriedkov, rešpektovať dopravný poriadok, vykonávať cvičné poplachy podľa platných predpisov,
- po ukončení prác na jednotlivých úsekoch ťažobného priestoru:
  - k sanácii priestoru ťažby, vytvorenia brehov využiť depónie materiálu nevhodného k predaju (napr. ílovité štrkopiesky, nadsitné materiály) a materiály zo skrývok,
  - odstrániť všetky bodové a plošné potenciálne zdroje poškodzovania prostredia,
  - pri rekultivácii chrániť spontánne vzniknuté ekologicky cenné stanovišťa a riadene vytvárať ďalšie,
  - zabezpečiť dostatočnú starostlivosť o zeleň v bezprostrednom okolí ťažobných etáží,
- po ukončení prevádzky v ťažobnom priestore:
  - vypracovať plán likvidácie lomu, v súlade s ustanoveniami § 32 zákona č. 44/1988 Zb.,
  - realizovať rekultiváciu územia a prenajatých parciel podľa plánu likvidácie.

IV.10.4. Technologické opatrenia

Pred začatím prác alebo činností, ustanovených vyhláškou SBÚ č. 29/1988 Zb. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a bezpečnosti prevádzky pri banskej činnosti a činnosti vykonávanej banským spôsobom na povrchu, resp. nariadením vlády SR č. 117/2002 Z. z. o minimálnych požiadavkách na bezpečnosť a ochranu zdravia zamestnancov pri banskej činnosti a pri dobývaní ložísk nevyhradených nerastov, zabezpečiť vypracovanie príslušnej prevádzkovej dokumentácie (§ 5 Vyhlášky 29/1989 Zb.), a to: technologický postup, pracovný postup, dopravný poriadok a prevádzkový poriadok alebo pokyny na obsluhu a údržbu.

IV.10.5. Organizačné a prevádzkové opatrenia

Prevádzkový režim nastaviť podľa skúseností z prevádzky obdobných štrkovísk, za hlavné opatrenia organizačného a prevádzkového charakteru sa považujú:

- zabezpečiť vyhovujúci technický stav ťažobných a dopravných mechanizmov, vrátane ich pravidelnej kontroly na zamedzenie kontaminácie horninového prostredia, pôd a vôd,
- neumiestňovať akékoľvek sklady a odpad, ako aj vozový park do blízkosti vzniknutej vodnej plochy, pohonné hmoty, nebezpečný odpad skladovať v uzamykateľných objektoch zabezpečených proti poškodeniu a únikom do okolia a do geologického prostredia a vôd,

- vyžadovať dodržiavanie predpísaných maximálnych hmotností súprav a rýchlosť prepravy vyťažených surovín v trase,
- pre zmiernenie negatívnych vplyvov zámeru na kvalitu miestneho ovzdušia (prašnosť, hluk, exhaláty) doporučujeme:
  - udržiavať prístupové komunikácie v prejazdnom stave, so zabezpečením ich čistenia v prípade, že budú znečistené mechanizmami používanými pri posudzovaných aktivitách,
  - disciplinovanosť pri prevádzke dopravných a ťažobných mechanizmov (skracovať doby behu motorov na voľnobeh),
  - znižovanie sekundárnej prašnosti kropením vnútroareálových ciest v poveternostne nevhodných obdobiach (vysoký tlak vzduchu, nízka vlhkosť, veľká veternosť a pod.),
- vhodnou organizáciou ťažobných a skrývkových rezov zabrániť vzniku nepovolených skládok odpadov (napr. vyvázaním z okolitých obcí) a organizačne zabezpečiť tak, aby sa vylúčil únik nebezpečných látok do pôdneho a horninového prostredia územia,
- odpady vznikajúce pri výkone činností tvoriacich predmet podnikania zaraďovať podľa platného Katalógu odpadov a viesť predpísanú evidenciu o vzniku a spôsobe nakladania. V prípade nakladania s nebezpečnými odpadmi zaobchádzať s nimi podľa príslušných ustanovení zákona č. 79/2015 Z. z o odpadoch a vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 371/2015, ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch,
- využiteľné ťažobné odpady zhodnocovať materiálovo, uprednostňovať priame využitie.

IV.10.5. Iné opatrenia

- už v dobe ťažby priebežne vykonávať sanáciu a rekultiváciu plôch, v ktorých je ťažba ukončená a nebude do týchto miest navrátená,
- zabezpečovať všeobecné a špeciálne plnenie ďalších povinností vyplývajúcich z predpisov na úseku štátnej vodnej správy, štátnej správy ochrany ovzdušia, štátnej správy odpadového hospodárstva, štátnej správy ochrany prírody a krajiny, štátnej banskej správy.

IV.11. Posúdenie očakávaného vývoja územia, ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala

V prípade, ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala, v území by nenastali žiadne zmeny v scenérii krajiny ani v kvalite jednotlivých zložiek životného prostredia oproti súčasnému stavu. Zájumové územie by sa ďalej využívalo len na poľnohospodársku výrobu.

Vo vzťahu k obyvateľstvu pri nerealizovaní posudzovanej činnosti nevzniknú pracovné príležitosti a zároveň nevznikne pozitívny vplyv na obecnú ekonomiku, s ďalším vplyvom na rozvoj stavebníctva - najmä ciest, v kvalite dopravnej infraštruktúry a v proporcionálnosti rozvoja ciest vyššej triedy okres Lučenec oproti ostatnej časti Slovenska zaostáva.

Cieľom zámeru je zabezpečenie ťažby na doteraz neťaženej časti využívaného ložiska štrkopieskov Mikušovce. K rozhodnutiu pripraviť predkladaný zámer došlo na základe požiadaviek terajšieho a najmä očakávaného dopytu po surovine s vyhovujúcou kvalitou na výrobu stavebných výrobkov a prvkov a ich spotreby v širšom regióne. V neposlednom rade je tu aj aspekt priaznivých dopravných vzdialeností z ťažobného priestoru k regionálnym miestam spotreby.

Ak by sa ťažba na lokalite štrkoviska Mikušovce nerealizovala a nedošlo by k realizácii zámeru, dá sa predpokladať, že **potrebná surovina by bola dopravovaná z iných vzdialenejších ťažobní**, aby boli pokryté potreby výstavby ciet, stavebníctva a podobne. Pokrytie potreby štrkopieskov z iných lokalít by teda vplyvy ťažby presunulo z lokality Mikušovce a jeho okolia do iných oblastí, s inými dopadmi a vplyvmi na životné prostredie.

Nulový variant - nerealizácia činnosti nie je v súlade so Stratégiou surovinovej politiky SR, schválenej uznesením vlády SR č. 722/ 2004, ktorá zdôrazňuje komplexné využitie surovín s čo najvyšším zhodnotením za použitia progresívnych technológií dobývania a úpravy, racionálne získavanie s čo najmenšími stratami, znižovanie dovozu surovín, optimálne využitie domácej surovinovej základne pri čo najvyššej miere zhodnotenia.

IV.12. Posúdenie súladu navrhovanej činnosti s platnou územnoplánovacou dokumentáciou a ďalšími relevantnými strategickými dokumentmi

Obec Mikušovce nemá vypracovanú a schválenú územnoplánovaciu dokumentáciu.

Platným je Územný plán veľkého územného celku Banskobystrický kraj, ktorý bol schválený vládou Slovenskej republiky uznesením č. 394/1998 zo dňa 9. 6. 1998, jeho záväzná časť bola vyhlásená nariadením vlády SR č. 263/1998 Z.z., v znení neskorších zmien a doplnkov - v znení VZN BBSK č. 4/2004, č.6/2007, č.14/2010 a č.27/2014, posledne:

- Zmeny a doplnky 2014, ktoré boli schválené uznesením Zastupiteľstva BBSK č. 84/2014 dňa 5. 12. 2014 a jeho záväzná časť bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením BBSK č.27/2014, ktoré nadobudlo účinnosť 16.01.2015.

Navrhovaná činnosť je v súlade so záväznou časťou ÚPD VÚC v časti 2. pre oblasť hospodárstva, v bode 2.3. pre oblasť priemyslu, ťažby a stavebníctva:

2.3.3. utvárať územnotechnické predpoklady na:

- b) rozšírenie priemyselnej výroby v okresoch Lučenec, Revúca, Rimavská Sobota, Poltár a Veľký Krtíš v nadväznosti na rozvoj „Silikátovej hospodárskej zóny Slovensko“,
- e) podstatné zvýšenie ťažby a spracovania tehliarskych a keramických surovín najmä v južných okresoch Banskobystrického kraja - v okresoch Lučenec, Poltár, Revúca a Rimavská Sobota,

2.3.4. ťažbu nerastov realizovať pri zohľadnení zdôvodnených potrieb v takom rozsahu, takým spôsobom a na takých miestach, aby nedochádzalo k negatívnym vplyvom na životné prostredie, režim podzemných vôd a aby tým neboli ohrozené záujmy ochrany prírody (predmet ochrany v danom území),

2.3.5. rešpektovať chránené ložiskové územia, ložiská nevyhradených nerastov a určené dobývacie priestory na území Banskobystrického samosprávneho kraja, s možnosťou ich revízie, ak boli spresnené ich bilančné zásoby.

Navrhovanú činnosť možno teda posúdiť, že je v súlade s územnoplánovacou dokumentáciou VÚC.

IV.13. Ďalší postup hodnotenia vplyvov s uvedením najzávažnejších okruhov problémov

Predkladaný zámer prináša opis a charakteristiku dotknutého územia s dôrazom na najvýznamnejšie zložky životného prostredia. Na základe analýzy rozsahu navrhovanej činnosti – ťažby štrkopieskov, boli na úrovni súčasného poznania identifikované najzávažnejšie vplyvy na jednotlivé zložky životného prostredia, ktoré nemožno charakterizovať ako zanedbateľné, ale pri dodržaní navrhovaných opatrení by mali byť ekologicky prijateľné a nespôsobia závažné environmentálne problémy.

Z okolitého územia i priamo dotknutej lokality ložiska štrkopieskov Mikušovce existuje dostatočné množstvo informácií potrebných pre rozhodovací proces. Medzi najzávažnejšie okruhy problémov môžeme zaradiť realizáciu technickej a biologickej rekultivácie vyťaženejho územia, ktorá má za cieľ zmierniť negatívne vplyvy ťažby na ekosystémy okolitej krajiny, pôdu a horninové prostredie ložiska identifikované v predchádzajúcich kapitolách.

Predkladaná environmentálna dokumentácia upozorňuje na interakciu navrhovaných činností s jednotlivými zložkami životného prostredia a navrhuje opatrenia na zmiernenie alebo elimináciu negatívnych vplyvov na životné prostredie.

Na základe uvedeného

doporučujeme pre proces posudzovania vplyvov na životné prostredie

využiť spracovaný zámer, bez potreby povinného hodnotenia

podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov.

V ďalšom stupni by mali nasledovať povoľovacie konania ku vykonávaniu banskej činnosti, resp. činnosti vykonávanej banským spôsobom - dobývanie ložiska nevyhradeného nerastu vrátane úpravy a zušľachtovania nerastov vykonávaných v súvislosti s ich dobývaním. Banskú činnosť a činnosť vykonávanú banským spôsobom povoľuje obvodný banský úrad v súlade s ustanoveniami zákona SNR č. 51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušninách a štátnej banskej správe v znení neskorších zmien a doplnení.

V. POROVNANIE VARIANTOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A NÁVRH OPTIMÁLNEHO VARIANTU

(vrátane porovnania s nulovým variantom)

V.1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu

Predkladaný zámer je riešením zabezpečenia ťažby na ložisku štrkopieskov Mikušovce, podľa Plánu využívania na roky 2019 - 2028.

Zájmové územie je charakteristické výskytom štrkopieskov, umiestnenie navrhovanej povrchovej ťažobne je dané geologickým výskytom nerastnej suroviny, vychádza z tvaru ložiskového telesa a morfológie okolitého terénu, preto nemá alternatívu. Možnosť ťažby je podmienená prítomnosťou dostatočného množstva suroviny, umožňujúcej ekonomickú ťažbu.

Pre potreby vypracovania tohoto zámeru nebol riešený Výpočet zásob ložiska nevyhradeného nerastu podľa vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 51/2008 Z. z., ktorou sa vykonáva geologický zákon v znení neskorších predpisov. Nakoľko považujeme stupeň poznatkov o ložisku za dostatočný, geologické pomery sú jednoduché a sú k dispozícii poznatky o úložných pomeroch, vlastnostiach úžitkových a škodlivých zložiek, technologické postupy úpravy nevyhradeného nerastu, množstvo zásob štrkopieskov ako stavebnej suroviny v priestore záujmového územia bolo vyčíslené kvalifikovaným odhadom a v tomto období z dostupných podkladov možno predpokladať na úrovni cca 336 kt (cca 187 tis. m³).

V uvedenom zmysle bola na Okresný úrad Lučenec, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Úsek posudzovanie vplyvov na životné prostredie, podaná žiadosť na upustenie od variantnosti podľa § 22, ods. 6 zákona č. 24/2006 Z. z. (vyjadrenie č. j. OU-LC-OSZP-2018/000573-1 z 18. 01. 2018).

Návrh súboru kritérií vychádza z predpokladu, že pri výbere optimálneho variantu činnosti je potrebné zohľadniť negatívne aj pozitívne vplyvy tejto činnosti na jednotlivé zložky hodnoteného územia. Potrebné je vyhodnotiť vplyvy na abiotické a biotické zložky ekosystémov, ako aj vplyvy na krajinu, urbánny komplex a využívanie zeme a vplyvy na zdravie človeka.

Rozhodujúca je skutočnosť, do akej miery sa v dôsledku realizácie konkrétneho druhu a rozsahu navrhovanej činnosti môže východiskový stav krajiny zmeniť v pozitívnom, či negatívnom slova zmysle, pri rešpektovaní podmienok a požiadaviek daných všeobecne záväznými právnymi predpismi.

Zo spracovania zámeru vyplýva, že rozhodujúcimi kritériami sú:

nulový variant	<ul style="list-style-type: none"> • krajinno-ekologické hľadisko, • lokálne znehodnocovanie životného prostredia,
variant realizácie činnosti	<ul style="list-style-type: none"> • zabezpečenie zdroja strategickej stavebnej suroviny, • realizácia stavebných investícií, dopravnej infraštruktúry, • hospodársky a ekonomický aspekt rozvoja regiónu, • pracovné príležitosti.

Pri výbere optimálneho variantu sa uvažovalo s nasledujúcimi kritériami:

- súčasný stav jednotlivých zložiek životného prostredia,
- zraniteľnosť zložiek životného prostredia dotknutého územia,
- zdravotné riziká, pravdepodobnosť účinkov na zdravie obyvateľstva
- pohoda a kvalita prostredia pre obyvateľstvo,
- účinnosť navrhovaných opatrení.

V.2. Výber optimálneho variantu alebo stanovenie poradia vhodnosti pre posudzované varianty

Zámer je predložený v jednom variante. Dôvodom je, že ide o činnosť uskutočňovanú v prevádzke s vymedzenými bilančnými zásobami štrkopieskov na ložisku, morfológiou okoli-
tého terénu a možnosťami založenia ťažobných etáží v teréne.

Z výsledku posudzovania vyplynulo, že vzhľadom k rozsahu činnosti, jej charakteru a lo-
kalizácii, realizácia navrhovanej činnosti bude v danom prostredí environmentálne prijateľná
a nespôsobí destabilizáciu prostredia. V zámere boli vyhodnotené všetky zložky prírodného
prostredia, takže definované závery a doporučené opatrenia dostatočne umožnili vyšpecifi-
kovať najzávažnejšie okruhy problémov a navrhnúť spôsoby ich riešenia. Z odborného posú-
denia vplyvov navrhovanej činnosti nevyplývajú žiadne vylučujúce okolnosti.

Na základe výsledkov doterajšieho posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti na
životné prostredie na realizáciu

doporučujeme variant uvedený v zámere,
t.j. **zabezpečenie ťažby** štrkopieskov na ložisku Mikušovce

**podľa návrhu na kapacitu do 50 000 ton ročne
záberu plochy do 10 ha.**

Pre proces posudzovania vplyvov na životné prostredie
využiť spracovaný zámer, bez potreby povinného hodnotenia.

V.3. Zdôvodnenie návrhu optimálneho variantu

Výsledný návrh činnosti je vypracovaný na základe dôsledného poznania stavu úze-
mia, jeho únosnosti a limitov, podľa s požiadaviek požiarnej ochrany, hlukových pomerov,
emisných a imisných pomerov, dopravy, možnosti infraštruktúry, ochrany zdravia, ochrany
životného prostredia a technických právnych noriem, zároveň sú v ňom zohľadnené rozvojo-
vé zámery a dlhodobé vízie využitia územia.

Zámer činnosti je situovaný do priestoru, v ktorom sa nachádzajú zásoby štrkopiesku.
Na dotknutých parcelách má navrhovateľ vysporiadané majetkovo-právne vzťahy. Činnosť je
v území zavedená, rozvinuté sú dodávateľsko-odberateľské vzťahy, ide o ťažobnú činnosť na
ložisku do úrovne 50 kt za rok.

Ťažba v území je v súlade s platnou územnoplánovacou dokumentáciou VÚC Bansko-
bystrického kraja.

Z doterajších poznatkov o území nevyplývajú priamo žiadne kolízie s legislatívnymi po-
žiadavkami na ochranu iných javov a prvkov, ani verejných záujmov.

V porovnaní s nulovým variantom je realizácia činnosti výhodnejšia hlavne dôvodu za-
bezpečenia dostupného zdroja strategickkej suroviny kvalitných frakcii štrkopieskov, najmä
v období výstavby ciest, ale aj pri ostatnej stavebnej činnosti na regionálnej úrovni.

VI. Mapová a iná obrazová dokumentácia

- č. 1 • Výrez základnej mapy - prehľadná poloha ložiska v širších súvislostiach, M 1 : 25 000
- č. 2 • Výrez katastrálnej mapy - prehľadná situácia parciel dotknutých zámerom
- č. 3 • Orientačné situovanie ťažobných jám - kaziet
- č. 4 • Geologická stavba širšieho okolia
- č. 5 • Významné geologické lokality v širšom okolí
- č. 6 • Hydrogeologické pomery
- č. 7 • Územná ochrana prírody a krajiny v širšom okolí
- č. 8 • Krajinnoeologické komplexy
- č. 9 • Územný systém ekologickej stability v širšom okolí
- č. 10 • Územný priemet ekologicky významných území a vybraných prírodných zdrojov
- č. 11 • Rozmiestnenie priemyslu v širšom okolí
- č. 12 • Pôdy v širšom okolí
- č. 13 • Potenciálna prirodzená vegetácia
- č. 14 • Dopravné trasy zo štrkoviska Mikušovce

VII. DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE K ZÁMERU

VII.1.1 Zoznam textovej a grafickej dokumentácie, ktorá sa pripravovala pre zámer

- Plán využívania ložiska štrkopieskov Mikušovce na roky 2019 - 2028

Zoznam použitej literatúry

- Atlas krajiny Slovenskej republiky, 1. vyd., Bratislava: Ministerstvo životného prostredia SR, Banská Bystrica: Slovenská agentúra životného prostredia, 2002,
- Geomorfologické členenie SSR a ČSSR. Slovenská kartografia Bratislava, 1986
- Hydrogeologická ročenka – Povrchové vody, SHMÚ: 2007, 2010
- MAHEL, M.: Geologická stavba československých Karpát, 1, Paleoalpínske jednotky. Veda, vyd. SAV, Bratislava 1986
- Návrh koncepcie starostlivosti o životné prostredie Banskobystrického kraja, SAŽP, 2005
- Nerastné suroviny Slovenskej republiky, Ročenka ŠGÚDŠ, 2011
- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Mikušovce 2015 - 2025, Inštitúcia regionálnych aktivít Novohradu, 2015
- Správa o stave životného prostredia Slovenskej republiky v roku 2015, MŽP SR
- Správa o stave životného prostredia Banskobystrického kraja v roku 2012, SAŽP
- Správa o zdravotnom stave obyvateľstva Slovenskej republiky za roky 2012 – 2014, Úrad verejného zdravotníctva SR
- STANOVÁ, V., VALACHOVIČ, M. (eds.): Katalóg biotopov Slovenska. Daphne – Inštitút aplikovanej ekológie, Bratislava, 2002
- Štatistická ročenka o pôdnom fonde SR k 1. januáru 2016, Úrad geodézie, kartografie a katastra SR
- Územný plán VÚC Banskobystrický kraj, 1998, Zmeny a doplnky 2014
- VASS Dionýz, Beláček Boris: Prognózy zdrojov stavebných surovín v Novohrade, Acta Montanistica Slovaca, Ročník 4 (1999),
- Vodohospodárska bilancia množstva povrchových vôd, SHMÚ: 2011, 2015
- Zdravotnícka ročenka SR 2015, Národné centrum zdravotníckych informácií

Iné zdroje informácií – web stránky

- www- stránky Ministerstvo hospodárstva SR
- www- stránky Ministerstvo životného prostredia SR a Enviroportal
- www- stránky Ministerstvo pôdohospodárstva SR
- www- stránky Slovenská agentúra životného prostredia
- www- stránky Štátna ochrana prírody SR
- www- stránky Slovenský hydrometeorologický ústav
- www- stránky Výskumný ústav vodného hospodárstva
- www- stránky Slovenský vodohospodársky podnik
- www- stránky Výskumný ústav pôdoznalectva a ochrany pôdy
- www- stránky Štatistický úrad Slovenskej republiky
- www- stránky Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky
- www- stránky miest a obcí Lučenec, Mikušovce, VÚC BB portál

VII.2. Zoznam vyjadrení a stanovísk vyžiadaných k navrhovanej činnosti pred vypracovaním zámeru

Ku predkladanému Zámeru sa nevyžiadali žiadne predbežné písomné stanoviská.

Nakoľko v priestore ložiska štrkopieskov Mikušovce je ťažobňa činná od roku 2013 (s predpokladom ukončenia v roku 2018), dobývanie ložiska nevyhradeného nerastu - štrkopiesku sa vykonáva podľa schváleného Plánu využívania, v súlade s určenými podmienkami z územného rozhodnutia a následných povolovacích konaní, nastavené podmienky existujúcej ťažby boli pre zabezpečenie ťažby na doteraz neťaženej časti využívaného ložiska, keďže ide použitie tej istej technológie ťažby, považované za využiteľné a boli detailne zapracované do zámeru pre zisťovacie konanie.

VII.3. Ďalšie doplňujúce informácie o doterajšom postupe prípravy navrhovanej činnosti a posudzovaní jej predpokladaných vplyvov na životné prostredie

Existujúce a predpokladané vplyvy na životné prostredie sú podrobnejšie popísané v predchádzajúcich častiach zámeru.

V priebehu hodnotiaceho procesu neboli zistené žiadne nedostatky a neurčitosti, ktoré by bolo potrebné osobitne podrobnejšie preskúmať.

VIII. MIESTO A DÁTUM VYPRACOVANIA ZÁMERU

Mikušovce, október 2017 - február 2018

IX. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV

IX.1. Spracovateľ zámeru

Ing. Tibor T U R Ć A N

odborne spôsobilý projektant
pre bankú činnosť a činnosť vykonávanú bankovým spôsobom
osvedčenie odbornej spôsobilosti OBÚ Košice č. 1152-2926/2014

IX.2. Potvrdenie správnosti údajov podpisom (pečiatkou) spracovateľa zámeru a podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa

Potvrdzujeme správnosť údajov uvedených v tejto dokumentácii.

V Mikušovciach dňa 20. 2. 2018

Spracovateľ zámeru:

.....

Ing. Tibor Turčan

Oprávnený zástupca navrhovateľa:

.....

Ing. Vladimír Sýkora
konateľ spoločnosti
J.V.&T., s.r.o.

OKRESNÝ ÚRAD LUČENEC

odbor starostlivosti o životné prostredie

Námestie republiky 26, 984 36 Lučenec

J.V. & T., s.r.o.
Mikušovce 13
984 01 Lučenec

Váš list číslo/zo dňa
22.12.2017

Naše číslo
OU-LC-OSZP-2018/000573 -1

Vybavuje/linka
Ing. Slivková/2962

Lučenec
18. 01. 2018

Vec

Žiadosť o upustenie od požiadavky spracovania variantného riešenia zámeru v zmysle zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov na činnosť „Dobývanie ložiska štrkopieskov Mikušovce“ – vyjadrenie

Listom, ktorý bol tunajšiemu úradu doručený dňa 22. 12. 2017, a zaevidovaný pod č. OU-LC-OSZP-2017/013154, ste nás požiadali o upustenie od požiadavky spracovania variantného riešenia navrhovanej činnosti „Dobývanie ložiska štrkopieskov Mikušovce“ v súlade s § 22 ods.6 zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 24/2006 Z.z.“).

Navrhovateľ :	J.V.&T., s.r.o., Mikušovce 13, 984 01 Lučenec
IČO	36 049 701
Názov činnosti	Dobývanie ložiska štrkopieskov Mikušovce
Realizácia zámeru	k.ú. Mikušovce , parcely - 2226/1 (s výmerou 4 138 m ²), 2227/1 (5 294 m ²), 2228/4 (1 896 m ²), 2228/3 (5 729 m ²), 2228/1 (1 931 m ²), 2229/2 (20 548 m ²), 2221/2 (21 532 m ²), 2222/3 (38 928 m ²)
Okres :	Lučenec
Kraj :	Banskobystrický

Spoločnosť J.V.&T., s.r.o. (ako vlastníč časti pozemkov a nájomca časti pozemkov) pripravuje vykonávanie ťažby nevyhradeného nerastu - štrkopiesku na ložisku Mikušovce podľa „Plánu využívania na roky 2019 – 2028“ formou činnosti vykonávanej banským spôsobom. Použitelnosť výrobkov a očakávaný dopyt v spojitosti s rozvojom infraštruktúry reálne predpokladá objem ročnej ťažby suroviny v nasledujúcom období na úrovni do 50 000 t/rok.

Navrhovateľ vo svojej žiadosti uvádza, že po analýze podkladov a vstupov pri spracovávaní zámeru, posúdení možností infraštruktúry, ochrany zdravia, ochrany životného prostredia a technických právnych noriem, zohľadnení rozvojových zámerov a dlhodobých vízií využitia územia dospel k záveru, že pri navrhovanej činnosti nie sú reálne dve variantné riešenia a preto žiada podľa § 22 ods. 6 zákona č. 24/2006 Z. z. o upustenie od požiadavky variantného riešenia navrhovanej činnosti. Svoju žiadosť zdôvodňuje nasledovne :

- možnosť povrchovej ťažby na ložisku a umiestnenie ťažobne je dané geologickým výskytom štrkopiesku ako nerastnej suroviny, vychádza z tvaru ložiskového telesa, morfológie okolitého terénu a realizovateľnosti mimo ochrannej hrádze rieky Ipel,

- vhodné umiestnenie lokality vo vzťahu k obytnej zóne obce Mikušovce v dostatočnej vzdialenosti od trvalo obývaných objektov a bezproblémová dopravná prístupnosť,
- navrhovateľ J.V.&T., s.r.o. je vlastníkom časti pozemkov kde plánuje realizovať ťažbu a pre okolité resp. príslušné pozemky, ktoré sú predmetom pripravovaného zámeru,
- navrhovateľ nepredpokladá výstupy, ktoré by negatívne vplývali na životné prostredie, zdravotný stav a kvalitu života obyvateľstva obce Mikušovce resp. obyvateľstva v širšom okolí.
- činnosť bude napojená na existujúcu infraštruktúru.

Činnosť navrhovateľ zaradil podľa prílohy č. 8 zákona č. 24/2006 Z. z.:
do tabuľky č. 1 Ťažobný priemysel, pod položku 11 - Lomy a povrchová ťažba a úprava kameňa, ťažba štrkopiesku a piesku, Časť B – kde je prahová hodnota pre vykonanie zisťovacieho konanie od 100 000 t/rok do 200 000 t/rok, alebo od 5 ha do 10 ha záberu plochy.

Zámer pre ložisko ťažby štrkopieskov bude situovaný v katastrálnom území obce Mikušovce, na parcelách registra KN-C: parcely - 2226/1 (s výmerou 4 138 m²), 2227/1 (5 294 m²), 2228/4 (1 896 m²), 2228/3 (5 729 m²), 2228/1 (1 931 m²), 2229/2 (s výmerou 20 548 m²), 2221/2 (21 532 m²), 2222/3 (38 928 m²) podľa geometrického plánu č. 36033481-169/2017, pričom celková výmera zabratej plochy bude 99 996 m².
Činnosť sa plánuje vykonávať podľa Plánu využívania na roky 2019 - 2028 na ploche 9,9996 ha.

Po zvážení argumentov uvedených vo Vašej žiadosti Vám oznamujeme, že
podľa § 22 ods. 6 zákona č. 24/2006 Z.z.

upúšťame od požiadavky variantného riešenia zámeru

„ Dobývanie ložiska štrkopieskov Mikušovce “ .

Pri vypracovaní zámeru je podľa § 22 ods. 3 zákona č. 24/2006 Z.z., potrebné primerane použiť kritéria uvedené v prílohe č. 10 zákona č. 24/2006 Z.z..

Zámer po obsahovej a štruktúrálnej stránke musí byť vypracovaný v súlade s prílohou č. 9 zákona č. 24/2006 Z.z. , a bude obsahovať jeden variant navrhovanej činnosti, ako aj nulový variant, tj. variant stavu, ktorý by nastal, ak by sa zámer neuskutočnil.

Zároveň Vás upozorňujeme, že ak z pripomienok predložených k zámeru podľa § 23 ods. 4 zákona č. 24/2006 Z.z. vyplynie odôvodnená potreba posudzovania ďalšieho reálneho variantu navrhovanej činnosti, zohľadní sa táto skutočnosť v ďalšom konaní podľa zákona č. 24/2006 Z.z..

Okresný úrad Lučenec
Odbor starostlivosti o životné prostredie
Námestie republiky 26
984 36 Lučenec

Ing. arch. Ladislav Tatár
vedúci odboru